

Handelingen van de raad der gemeente Emmen

<u>jaar</u>	<u>bijlagenr.</u>	<u>categorie/agendanr.</u>
2014	RA14.0025	A 3a

Onderwerp

Openbare vergadering van de raad der gemeente Emmen, gehouden op dinsdag
25 maart 2014 te 19.30 uur in de raadzaal

Voorzitter	:	de heer C. Bijl
Plaatsvervangend voorzitter	:	de heer G.J. Horstman
Griffier	:	de heer H.D. Werkman

Aanwezige raadsleden (39): mevrouw F.A. Aldershof, de heren H. Boers, G.J. Bijlsma, D.R.S. Denkers, D.H. van Dijken, K.P. Eggen, T.H. Gerth, A.J. Goudriaan, B.J. Greevink en W.W.W. Halm, mevrouw T.C. Hoogeveen, de heren G.J. Horstman, H.J. Hulsegge, H. Huttinga, R.J.N.A. Kochheim, H. Leutscher en G.H.H. Linnemann, mevrouw A.G. Louwes-Linnemann, de heer W.O. Meijer, mevrouw M.J. Meulenbelt-Schepers, de heer W.L.H. Moinat, mevrouw A.C.M. Nijhof-Huizinga, de heren A.H. Oldenbeuving, S. Özkan en L.T. Pekelsma, de dames S. Rougoor-Mahalbasic en H.H. Plas-Kerperin, de heren C.J.M. Ruhé, J.C. Scheltens, A.W.J. Schoo, G.T. Sulmann, H. Smit, H. Thole en H. Velzing, mevrouw M.W.M. Vrolijk, de heren R. Wanders en R. van der Weide, mevrouw F.I. van Wieren-Bolt en de heer J.H. Wittendorp

Afwezige raadsleden: (0)

Aanwezig zijn de collegeleden (6): de heer B.R. Arends, mevrouw T. Houwing-Haisma, de heren H.G. Jumelet en A.J. Sleeking, mevrouw M.H. Thalens-Kolker en de heer B.D. Wilms

Voorts aanwezig is de heer A.J. Mewe, gemeentesecretaris.

A1. Opening en vaststelling agenda

Opening

De voorzitter opent de vergadering. Normaal gesproken heeft hij deze avond voor de laatste keer in de bestuursperiode 2010-2014 de opening verricht van de gemeenteraadsvergadering. Het is een bijzondere raadsvergadering in een drukke volle raadszaal: iedereen is er, ook heel veel familieleden en bekenden van de raadsleden. Dat heeft natuurlijk een reden: het is de laatste keer deze periode en dat betekent dat vanavond afscheid wordt genomen van raads- en commissieleden. Donderdag 27 maart aanstaande zal de nieuwe raad worden geïnstalleerd en die zal er dan iets anders uitzien dan deze raad. Dat is het gevolg van de verkiezingen. Zo gaat dat – althans, zo kán het gaan – in de democratie.

Vaststelling agenda

De voorzitter kijkt eerst of er iemand ten aanzien van de agenda nog het woord wil voeren. Dat is niet het geval, zodat de raad de voorgestelde agenda ongewijzigd vaststelt. Ook stelt de voorzitter vast dat er zich niemand gemeld heeft voor het vragenhalfuur. De griffier, plichtsgetrouw als hij is, fluistert de voorzitter in dat dat punt niet op de agenda stond. Dat is misschien nog een idee voor andere keren, merkt de voorzitter gekscherend op. Hij zei zo-even te snel dat het college en de raad voltallig waren. Mevrouw Vrolijk van Vrolijk Emmen ontbreekt en bij de commissieleden ontbreekt de heer Douwstra van BGE.

A2. Notulen raadsvergadering 20 februari 2014 [stuknr. RA14.0018]

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden de notulen van de raadsvergadering van 20 februari 2014 ongewijzigd vastgesteld onder dankzegging aan de notulist.

B1. Rapportage commissie onderzoek geloofsbrieven [stuknr. RA14.0022]

Mevrouw Nijhof (voorzitter commissie onderzoek geloofsbrieven) deelt het advies mee van de commissie onderzoek geloofsbrieven inzake de verkiezingen van 19 maart 2014 en het onderzoek naar de geloofsbrieven. De gemeenteraad heeft als taak om het verloop van de verkiezingen te onderzoeken. De Kieswet stelt hiervoor regels. Naast het onderzoek van de geloofsbrieven dient de raad een oordeel te geven over de verkiezingen. De door de raad bij besluit van 20 februari 2014 ingestelde commissie onderzoek geloofsbrieven, bestaande uit mevrouw A.C. Nijhof-Huizinga en de heren W.L.H. Moinat en R. van der Weide, brengt hierbij advies uit over de verkiezingen en het onderzoek naar de geloofsbrieven. De commissie adviseert de raad over het verloop van de verkiezingen of deze op wettige wijze zijn gebeurd en of het vaststellen van de uitslag juist is geschied. Zij doet dit op basis van de processen-verbaal van de stembureaus. De raad dient op basis van dit advies een besluit te nemen over het verloop van de verkiezingen en de vaststelling van de uitslag. De processen-verbaal vormen de aanleiding tot een besluit tot hertelling of herstemming. De commissie heeft geconstateerd dat de processen-verbaal geen concrete aanwijzingen bevatten op basis waarvan de raad tot een dergelijk besluit dient over te gaan. Uit de processen-verbaal heeft de commissie opgemaakt dat een aantal kiezers dat een stem wilde uitbrengen, onder andere door middel van een volmacht, vaak wel een getekende volmacht c.q. stempel bij zich had, maar niet over een kopie van een legitimatiebewijs beschikte van degene namens wie de stem werd uitgebracht. Dit vereiste staat wel op de stempas vermeld maar vaak is hieroverheen gelezen. De commissie adviseert dan ook hier in het vervolg extra aandacht aan te besteden, bijvoorbeeld door te wijzen op de mogelijkheid om een digitaal screenshot van een legitimatiebewijs op een smartphone of tablet te tonen. Tevens heeft de commissie de geloofsbrieven van de recent benoemde raadsleden onderzocht. Getoetst is aan de relevante bepalingen van de Kieswet en de Gemeentewet, teneinde te kunnen beoordelen of de benoemden kunnen worden toegelaten tot de gemeenteraad van Emmen. De commissie heeft van deze volgende benoemden de geloofsbrieven en de verder per Kieswet gevorderde stukken ontvangen. Mevrouw Nijhof gaat nu over tot het lezen van de namen: de heer B.R. Arends, de heer G.J. Bijlsma, de heer H.L. Bos, de heer D.H. van Dijken, de heer K.P. Eggen, mevrouw J.G. Ensing, de heer T.H. Gerth, de heer L.H. Herbers, de

heer W. van Heusden, de heer B. Hoeksema, mevrouw T.C. Hoogeveen, mevrouw T. Houwing-Haisma, mevrouw T. Hummel, de heer H. Huttinga, de heer H.G. Jumelet, mevrouw T.A. Knaap, de heer H. Kruijse, de heer L.H. Lambers, de heer H. Leutscher, de heer G.H.H. Linnemann, mevrouw A.G. Louwes-Linnemann, mevrouw P. Mellema, de heren A.H. Oldenbeuving, de heer J. Otter, de heer S. Özkan, de heer D.M. Poelman, de heer J.C. Scheltens, de heer N. Schiphouwer, de heer A.W.J. Schoo, de heer A.J. Sleeking, de heer S. Slijepčević, de heer H. Velzing, de heer D.E. de Vries, de heer L.H. de Vries, de heer R. Wanders, de heer R. van der Weide, mevrouw D.E. Woelders, de heer R. Woltman en mevrouw B. van der Woude. De commissie heeft van deze personen de bovengenoemde bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert de raad alle nieuw benoemde leden toe te laten als lid van de raad van de gemeente Emmen.

De voorzitter informeert of er iemand hierover het woord wil. Dat is niet het geval. Uiteraard wil de voorzitter ter afsluiting de commissie onderzoek geloofsbriefjes bedanken voor het verrichte werk

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stemt de raad in met de toelating van de nieuwe leden tot de gemeenteraad van Emmen. Zij neemt kennis van het verslag van de commissie onderzoek geloofsbriefjes.

B2. Afscheid raads- en commissie leden

Voordat **de voorzitter** verder het woord zal voeren over de afscheid nemende raads- en commissieleden, verzoekt hij de nestor van de raad, de heer Huttinga, om naar het spreekgestoelte te komen voor zijn bijdrage aan deze avond.

De heer Huttinga wil met het welnemen van de aanwezigen met lichtbeelden gaan werken. Het begint een beetje een traditie te worden – al is dat een beetje sneu voor de mensen die de vergadering via internet bekijken.

De voorzitter vraagt of hij hier nog invloed op heeft.

Dat ontkent **de heer Huttinga** want de voorzitter weet, zoals allen in deze raadszaal, dat op een toespraak van de nestor in de gemeenteraad niet geamendeerd en geen commentaar geleverd kan worden en dat de genoemden hooguit blij kunnen zijn dat zij in een zekere hoedanigheid worden genoemd. Ze zeggen wel eens: ‘niet reclameren en elke persoonlijk gelijkens berust op toeval’. Nou, dat is deze avond niet zo en toeval bestaat niet. De raad zit hier in een bijzondere positie bij elkaar. Dat wil zeggen: er wordt afscheid genomen van de zittende raad na vier jaar gemeenteraad – een gedenkwaardig moment. Die titel heeft de heer Huttinga zijn toespraak ook meegegeven en grappig genoeg is daarvoor een heel oude afbeelding gebruikt, want daar is nog een raadslid op te zien die al een tijdje geen raadslid meer is, namelijk mevrouw Boksem. Maar dat maakt niet uit, de heer Huttinga vond dat wel grappig, een beetje symbolisch ook.

Dan maakt hij even een koppeling naar de samenleving die de raad vertegenwoordigt: diezelfde samenleving wordt tegenwoordig gedomineerd door lijstjes. En omdat lijstjes zo’n belangrijk onderdeel van het leven uitmaken, dacht de heer Huttinga dat hij daar deze avond niet aan voorbij kon gaan, dus is hij met lijstjes gaan werken. Daarom moest hij ook veel voorbereiden voor deze avond, omdat hij heel wat moest uitzoeken. Er wordt tegenwoordig gewerkt met lijstjes als ‘het beste raadslid’. De aanwezigen hebben dat vast wel eens gezien bij Pauw & Witteman: ‘de groenste gemeente’, ‘de beste burgemeester’ – de heer Huttinga ziet de heer Bijl zich nog net niet verslikken – ‘het grootste politieke talent’, ‘de beste zanger’. Ja, dat zijn zo langzamerhand zoveel lijstjes en die keuzes worden zo vaak gemaakt dat zij in de ogen van de heer Huttinga niet langer geloofwaardig meer zijn. Komt men later aan de beurt – pas in de zesde of zevende uitzending of pas in de zesde of zevende keuzeshift – dan is men eigenlijk een ‘loser’, want men had beter direct in de eerste shift kunnen zitten. Men was eigenlijk in eerste instantie een afvaller en kwam pas later aan de beurt. Nou, dan wil men toch eigenlijk niet meer genoemd worden. Alleen de eerste keer telt. Hooguit de tweede, maar dan kan men beter stoppen, dan is het begrip gedevalueerd. Vandaar dat in de gemeente Emmen ook ooit de verkiezing van

het beste raadslid is afgeschaft. Het gebeurt zo vaak dat het een inflatoir begrip is geworden. Men kan het beter niet zijn zo langzamerhand, het tast de authenticiteit aan en de kans op aanstellerij wordt groter. De heer Huttinga vindt het bovendien een handicap als men bijvoorbeeld geen Facebook, Twitter of wat voor knullig socialmediagedoe men ook heeft: dan doet men niet meer mee. Want het stemmen verloopt allemaal via dat soort shit – de heer Huttinga verexcuseert zich bij de voorzitter voor dit onparlementaire woord. Goed, en dan voor nuchter mensen als Herry Thole en de heer Huttinga zelf is dan geen plek meer in deze wereld. Nu verneemt de heer Huttinga dat de heer Thole op Facebook zit – dat wist hij niet. Hij wil zijn toespraak deze avond een beetje opdragen aan de vicenestor van de raad en dat is Herry Thole. Want hij zit even lang als de heer Huttinga in de gemeenteraad. Overigens heeft hij dit bedacht voordat het ochtendblad bij hem op de mat viel en eenieder moet daar dan maar wat bij invullen wat hij of zij kan bedenken. Gelukkig snapt Herry Thole het zelf in elk geval wél, ziet de heer Huttinga. Één ding is Herry Thole wel: kampioen lijstjes maken. Want hij telt al zijn hele leven. Daar heeft de heer Huttinga ook een plaatje bij: daarop telt de heer Thole de vogels in zijn tuin en hij bereikt ook altijd de pers met zijn tellingen, zoals zijn verhaaltje over Stadskanaal en Vlagtwedde – nota bene de buurgemeenten van Emmen. Lijstjes geven vaak allerlei discussie en ook verdrietige gezichten van degenen die niet gekozen zijn. Zo is Raymond Wanders nét niet het politieke talent van het jaar geworden – ook zoiets sneus. Niet voor hem, maar voor die andere. Want die is nu voor altijd een politiek talent en dat moet hij in de toekomst maar zien te bewijzen en verder op zien te stomen. Het oude Spreukenboek uit de bijbel zegt niet voor niets: *‘Roede en bestraffing geven wijsheid’*. Nou, daar wilde de heer Huttinga deze avond ook een beetje aan wijden.

Hij begint zijn speech bij de fractie van de Partij van de Arbeid. Men snapt het niet, maar deze fractie is de grootste sponsor van de tuinbouw. Met de meest tuinbouwgetrouwe partij in de raad, het CDA, doet de PvdA het meest aan de tuinbouwsporing – helemaal geweldig. Maar weet dat de roos de koningin van de bloemen is. Dat past eigenlijk weer niet zo goed bij de PvdA, want er zitten veel republikeinen bij die partij – al hoort de heer Huttinga nu uit de geluiden in de zaal dat dat ook wel weer wat meevalt: de heer Arends uitgezonderd naar verluidt. Rood staat ook voor hartstocht – nou, dat zit wel goed. En verder: levenskracht, liefde, romantiek, warmte, zwoelheid, verleiding, kracht, activiteit, daadkracht, decadentie, stijl en luxe, maar ook in het hart treffen. De heer Huttinga zat zo te denken: misschien moet de Partij van de Arbeid eens nadenken over de hedendaagse bruikbaarheid van dit symbool.

Hij gaat nu over naar de fractie van het CDA. Dat is als het om lijstjes gaat de meest persberichtengenerende fractie – al sinds mensenheugenis bijna. Maar die persberichten worden ook nog eens bijna allemaal overgenomen door de lokale media. Want als je zoekt op Google naar ‘CDA, gemeente Emmen, persberichten’ dan krijg je een onmételijke waslijst. De heer Huttinga noemt een paar berichten op: ‘CDA vraagt aandacht voor jacobskruiskruid’, ‘CDA-fractie gaat weer auto’s tellen’, ‘CDA-fractie vindt krapte op de begraafplaatsen meevallen’. Het laatste bericht was er een uit 2007 en werd nul keer geliket – ja, de heer Huttinga heeft een drukke week achter de rug, dat zullen de aanwezigen wel snappen. Weten zij wat het mooiste bericht was? ‘Oude hap weg bij CDA Emmen’. Toen wist de heer Huttinga nog niet dat de heer Pekelsma zo ongelukkig ten val gekomen was.

De volgende fractie is Wakker Emmen. Deze zou – en dat is ook zo gebleken – heel veel lijstjes aanvoeren: de meeste schriftelijke vragen gesteld, de meeste vragen in de commissie gesteld, de meeste vragen in het raadsvragenhalfuur gesteld, de meeste interrupties geplaatst maar ook de meeste interrupties ondergaan, de meeste moties en amendementen ingediend, relatief de minste moties en amendementen tot een goed einde gebracht. Wat doet Wakker Emmen dan verkeerd? Nou, in elk geval niet dat deze fractie geen stemmen trekt, maar zij is ook de raadsfractie met de beste verdwijntruc. Want als men de raadssite bezoekt, ziet men maar portretfoto’s van vier raadsleden. Toen de heer Huttinga hen op volgorde zette, moest hij er wel een beetje om lachen – hij hoopt dat de fractieleden hem dat niet euvel duiden. René van der Weide staat met de handen in de zakken voor een voliëre, Henk Linnemann ziet op zijn foto niemand naast hem zitten en dat bevalt hem kennelijk prima, Ben Greevink is wat verdrietig volgens de heer Huttinga.

De heer Greevink zegt dat zijn gezichtsuitdrukking op de sitefoto eerder melancholiek is.

De heer Huttinga raadt hem aan niet té melancholiek te worden. En Hendrikus Velzing kijkt gnuiwend met de ellebogen tegen de bus wat daarin zou zitten. Maar goed, tot zover de grote verdwijnturc van Wakker Emmen.

Dan de VVD. De heer Huttinga heeft net het plaatje van de nieuwe zaalindeling bekeken en moest even zoeken waar die fractie zit. Hij ziet die leden stiekem hopen dat ze nu niet aan bod komen. Alhoewel, je zou de VVD de ongeduldigste fractie van de afgelopen periode kunnen noemen. Want de raad was nog druk aan het bedisselen c.q. bediscussiëren of zij naar de iPads of wat voor apparaten dan ook zou toegaan en toen schafte de VVD-fractie zelf gauw iPads aan. Want zij wilde voorlopen. Maar de grap was: toen het Digitaal Jongerenplatform aan de orde was, was de VVD de enige fractie die de website van dit platform niet kon vinden. De rest wel, dus wat betreft doen al die moderne snuffjes er kennelijk ook niet toe. Nee, de VVD-fractie is er een van 'back to basic'. Fenna Aldershof met schriftjes, Johan Scheltens met paard en wagen en Robert Kochheim stelt voor om weer olifanten te gaan berijden.

De heer Kochheim kwalificeert zichzelf als een olifant in de porseleinkast.

De heer Huttinga noemt dan de fractie van D66. Hij hoort mevrouw Hoogeveen zeggen dat dat niet hoeft, maar hij wil deze fractie toch even heel kort aanhalen. D66 staat officieel voor Democraten'66. De heer Huttinga heeft hiervan gemaakt: Devoot'66. Mooi hè? Hij ziet mevrouw Hoogeveen zich op de gepresenteerde foto in een soort meditatief moment verkeren. Misschien heeft dat met reiki te maken, dit weet de heer Huttinga niet precies. En Karel Eggen is op die foto blijkbaar in gebed verzonken. De heer Huttinga moet trouwens wel zeggen dat hij zelf op deze foto ook wel een poging daartoe waagt, gezien zijn bijna gesloten ogen.

De heer Eggen denkt dat de foto is genomen tijdens het debat over het Dierenpark Emmen.

De heer Huttinga maakt hieruit op dat D66 dat onderwerp op het moment van de foto blijkbaar even niet meer zag zitten.

En dan de Drentse Ouderenpartij. Die heeft, als je de digitale opnames terugluistert, het meest boosaardige raadslid in haar midden. Je zou het niet kunnen geloven als je de in de raadszaal geprojecteerde foto van de heer Schoo ziet. Wanneer Ton Schoo zijn stem verheft in de raad om met name in de richting van het college duidelijk te maken dat hij het anders wil, dan verheft hij aan het eind van zijn betoog bijna kwaadaardig zijn stem. En hij sluit vaak af met 'En zo niet...'. Dan denkt de heer Huttinga dat de heer Schoo hiermee eigenlijk dreigt: 'En zo niet, dan ga ik op je zitten.' Meteen hierna biedt de heer Huttinga zijn excuses aan. Hij vond vooraf dat deze grap moest kunnen want de heer Schoo neemt ook wel eens een loopje met zichzelf.

De heer Schoo bedankt de heer Huttinga hoe dan ook voor de tip.

Dan is volgens **de heer Huttinga** de SP aan de beurt. Die partij gaat hij een heel bijzondere prijs geven. Want de SP heeft – en dat is echt bijzonder – het meest interrumperende commissielid, niet zijnde raadslid, in haar midden: Harry de Jong. Op de foto zien de aanwezigen hem in zijn woonplaats en hij houdt de handen in de zakken en dat is maar goed ook. Want die handen hebben altijd de neiging om op te zwaaien, want dan wil hij een interruptie plaatsen. Waarschijnlijk wil hij op de foto voorstellen het plaatsnaambord te veranderen of zoiets. Hij lijkt hierop in ieder geval aan te geven: 'Jongens, hier ben ik het níét mee eens.'

En dan de LEF!-fractie met Harry Leutscher als voorzitter. De heer Huttinga heeft er wel even over moeten nadenken, want hij deelt best veel met de heer Leutscher maar hij heeft toch een bepaald stempel voor LEF! Gevonden, namelijk de meest ondeugende fractie van de raad van Emmen. En de heer Huttinga zal daarbij een klein beetje een tip van de sluier oplichten. Als de vergadering wat lang duurt en de hapjes staan in de pantry al wat te verkommeren, dan zegt de heer Leutscher altijd tegen de heer Huttinga: 'Zullen we er even tussenuit sneaken voor een glas wijn en een stukje vlees?' Maar de heer Huttinga wil deze ondeugendheid wat illustreren met iets anders en hij heeft daarvoor een eigen foto van LEF! geselecteerd. Het is genoeglijk bekend hoe Harry Leutscher in zijn vel zit en dan zet hij op de website van zijn partij een foto waarop hij met meerdere vrouwen om zich heen staat afgebeeld.

Harry Leutscher tussen de mooie dames van LEF! Vorige week heeft de heer Huttinga aan de heer Leutscher hoe het toch kan dat hij – uitgerekend hij – zulke mooie dames in de steunfractie heeft zitten.

De heer Leutscher zegt dat ze bij hem in veilige handen zijn.

De heer Huttinga erkent dat dat waar is. Dan GroenLinks: de heer Huttinga raadt Rick Denkers aan zich schrap te zetten. GroenLinks is de fractie – en dan heeft de heer Huttinga het over ‘periode B’ – met het meest archaïsch taalgebruik. Voor diegenen die niet weten wat ‘archaïsch’ betekent: volgens de Van Dale ‘uit een zeer oude periode van de beschaving’. En de heer Huttinga ziet dat de heer Denkers het met hem eens is. Rick Denkers gebruikt namelijk de meeste spreekwoorden en gezegden alsook filosofische citaten van wijsgeren en grote literatoren – zeg maar een soort van would-be-Socrates. De heer Huttinga constateert dat de heer Denkers het wederom met hem eens is. Ook voor hem heeft hij een plaatje namelijk dat van De Denker.

En dan nadert de heer Huttinga bijna het einde met de fractie BGE, Burgerbelangen Gemeente Emmen. Hij kan Wim Halm allerlei predicaten toekennen maar volgens de heer Huttinga staat hij het meest bekend als het snelst sprekende raadslid aller tijden. Daar heeft hij ook een dia van een weg binnen de gemeentegrenzen van Emmen. Daar had ook Wim Halm op moeten staan, maar hij is al weg. De heer Huttinga vraagt hem welke weg afgebeeld is op de foto. Dat is niet de Pottendijk, die Wim Halm meerdere keren in de raad of commissie heeft aangeroerd, maar de Veenkerweg. Daar heeft Wim Halm een keer ex-wethouder Jan Kuper een debat over gehad – ja, de heer Huttinga heeft hierbij heel diep in het archief gezocht, dat merken de aanwezigen wel.

Maar hij wil zijn toespraak vooral vrolijk afsluiten. Hij toont een afbeelding van een veelkleurig hart. Want er is heel veel veelkleurigheid in de raad van Emmen en het is ook de raad met de meeste fracties ooit en daarmee wil de heer Huttinga zijn toespraak besluiten. Hij wenst dat het allen wel zal gaan. Het is in veel opzichten een bewogen periode geweest van vier jaren, er is weer heel veel gebeurd – ook op persoonlijk vlak. Dat gaat de heer Huttinga niet allemaal meer memoreren, daarvoor is het soms ook té persoonlijk. Maar hij wenst alle raads- en commissieleden, of zij nu in de raad blijven of buiten de raadszaal verdergaan met hun leven – en iedereen gaat natuurlijk buiten deze zaal verder met zijn of haar leven en dat is maar goed ook – het allerbeste, veel goeds en hopelijk tot ziens.

De voorzitter hoort het applaus aan van de aanwezigen en constateert dat hij mild is, omdat dit normaaliter niet wordt toegestaan. Hij heet mevrouw Vrolijk ook welkom, die bij het begin van de vergadering nog niet aanwezig was. Hij zegt de heer Huttinga hartelijk dank voor zijn bijdrage. De voorzitter realiseert zich dat wanneer een raadslid deze taak op zich neemt, zijn of haar eigen partij er wat bekaaid afkomt.

De heer Huttinga weerspreekt dit. Als de voorzitter de dia met D66-leden goed had bekeken, had hij helemaal achteraan de heer Engberts zitten. Maar de heer Huttinga vond dat eigenlijk niet gepast om hem er ook nog in te betrekken. Want de foto was op die plek heel onduidelijk.

De voorzitter stelt vast dat er daarmee symbolische ruggensteun voor de heer Huttinga was. Hij dankt hem nogmaals als nestor van de raad voor de wijze waarop hij de fracties van de afgelopen vier jaar heeft gekarakteriseerd. De voorzitter wil ook overgaan tot het danken van de mensen die vertrekken en wil beginnen met de commissieleden. Hij kan zich nog herinneren dat er een flinke tijd terug in de raad van Emmen een discussie was over of er wel of niet commissieleden van buiten de raad moesten komen. Uiteindelijk is daartoe wel besloten: elke fractie mocht er een leveren en bijna elke fractie heeft daar ook gebruik van gemaakt. In de afgelopen periode heeft eigenlijk alleen de Drentse Ouderenpartij daar geen gebruik van gemaakt. Uiteindelijk GroenLinks ook niet meer en door de wijze van de vorming van de fractie van Vrolijk Emmen kon die geen commissielid leveren. Maar alle andere partijen hebben wel commissieleden geleverd en in het overzicht zojuist van de heer Huttinga bleek al dat er commissieleden zijn die zeer goed in beeld kunnen komen. Volgens de voorzitter zijn zij daar allemaal wel toe in staat maar hij zit zelf niet bij alle commissies, dus dat is niet altijd voor hemzelf goed waar te nemen. Dan kun je zeggen: ‘Dan moet je naar de uitzending op internet kijken.’ Maar hij heeft ook wel eens andere dingen te doen op die avonden. Toch hoort hij wel het een en ander terug uit

die commissies en hij denkt dat – en dat vindt hij ook een goede zaak – in de fracties de commissieleden eigenlijk een gelijkwaardige positie hebben en het er niet toe doet of het standpunt van een partij wordt verwoord door een raads- of commissielid. Di telt in de commissie even zwaar. In de afgelopen periode hebben als commissielid de volgende mensen een bijdrage geleverd aan het gemeentebestuur van Emmen: dat zijn Nico Schiphouwer van Wakker Emmen, Hans Hoek van D66, Harry de Jong van de SP, Arvid Lange van LEF!, Harko Naber van de VVD, Jan Engberts van de ChristenUnie, Henk Sulmann van de Partij van de Arbeid, Douwe Douwstra van BGE – die nog steeds niet aanwezig is – en Zwaantje Huising-Oldengarm van het CDA. Die hebben ook hun inzet gepleegd en niet voor eenieder zal er een terugkeer zijn in de nieuwe periode. Voor een enkeling wellicht wel. Er zal ook een zekere promotie plaatsvinden van de heer Schiphouwer, want die zit donderdagavond a.s. weer in deze zaal, maar dan een paar plaatsen naar voren als nieuw gekozen lid van de gemeenteraad. Maar hoe dan ook wil de voorzitter alle genoemden dankzeggen voor hun inzet in de afgelopen periode in de commissies van de gemeente Emmen. Hij verzoekt om een hartelijk applaus en vraagt hen even naar voren te komen. Hij vraagt de dames van de griffie om de bloemen uit te reiken. Dan geeft de voorzitter zelf als toegift een mezzotint van Ine Hendriks met de leeuwen erop afgebeeld. Want de commissieleden hebben allen met leeuwenmoed gevochten voor de belangen van Emmen en daarvoor worden zij bij dezen persoonlijk bedankt. Hij vraagt na de uitreiking van de bloemen en de mezzotint nogmaals om applaus van de aanwezigen in de raadszaal.

Er zijn daarnaast 23 leden in de huidige gemeenteraad die deze avond afscheid nemen. Dat is een geweldig groot aantal. Volgens de voorzitter is dat meer dan de twee vorige keren, maar toen waren er ook vrij veel mutaties in de raad. Elke keer wordt wel afscheid genomen van heel veel ervaring. Natuurlijk wordt afscheid genomen van mensen die met ziel en zaligheid dit werk hebben gedaan en ze doen dat voor de gemeenschap van Emmen, ook voor hun partij en de voorzitter mag hopen ook een beetje voor zichzelf, dat zij dit werk leuk vonden. Maar het gebeurt wel in een periode die niet gemakkelijk was. Als de voorzitter zelf terugkijkt op de afgelopen vier jaar, dan is het voor het eerst dat de gemeente Emmen echt nominaal in geld is teruggelopen. Want de bezuinigingen waren vroeger altijd te karakteriseren als ‘minder-meer’ maar de afgelopen vier jaar was het écht minder. De economische omstandigheden waren slecht: de Emmenaren leven in een deel van Nederland dat niet vooraanstaat als het gaat om de sociaal-economische situatie en daar is door de raad op een bewonderenswaardige wijze mee gewerkt. Want als een raad eenmaal zit, moet zij het wel doen met wat zij heeft. En als dat minder is dan is dat lastig. Dan is het altijd beter om dingen weg te kunnen geven zodat je wat kunt doen c.q. investeren. En er is ook zeker niet stilgezeten de afgelopen vier jaar, maar er zijn door de raad ook pijnlijke besluiten genomen. Niet iedereen was het daarover eens, het ging ook wel eens hard tegen hard. Maar de voorzitter is toch blij dat de raadsleden hier met al hun verschillende achtergronden elkaar aan het eind van de avond een hand kunnen geven en zij als volksvertegenwoordigers hun best hebben gedaan voor de gemeenschap van Emmen. Hij zegt allen dank daarvoor en gaat zich nu speciaal richten ook tot de mensen die niet zonet in het lijstje van nieuw gekozenen stonden van mevrouw Nijhof. Het kan natuurlijk zo zijn dat via mogelijk nieuwe wethouderschappen de komende periode er nog mensen weer terug kunnen komen in de gemeenteraad – dat heeft men eerder gezien. Maar deze avond moet er worden gehandeld naar de situatie zoals die nu is en dat betekent dat er afscheid genomen moet worden van 23 raadsleden. De voorzitter zal daarbij een bepaalde volgorde aanhouden en dat doet hij vanaf degene met de minste dienstjaren.

Dan is degene die het kortst in de raad zit de heer Denkers. Zoals net al even gememoreerd is het taalgebruik er niet armer op geworden met zijn komst. Hij is gestart onder moeilijke omstandigheden gestart in de GroenLinks-fractie – dat hoeft hier niet allemaal herhaald te worden, dat is bekend. Maar Rick Denkers heeft op bewonderenswaardige wijze de handschoen opgepakt en geprobeerd op zijn eigen wijze het geluid van GroenLinks gestalte te geven. Af en toe dacht de voorzitter wel eens: nou ja, de door de heer Denkers aangehaalde oude communisten, die mede grondlegger zijn van zijn partij zoals de CPN. De voorzitter weet niet of zij op dezelfde manier het woord zou voeren als de heer Denkers dat deed en misschien klonk hier en daar ook wel een beetje de ondernemer door in het gebeuren. Maar het groene en het sociale kwam vaak genoeg door. De heer Denkers was niet alleen een gebruiker van mooie woorden, hij was ook een gebruiker van veel woorden. En daar heeft hij ook wel eens even een kleine clash over gehad met de voorzitter, toen de voorzitter vond dat de spreektijd toch wel echt voorbij is. Toen zag hij aan de heer Denkers dat hij het moeilijk had om dat te aanvaarden. Maar de voorzitter herkende daarin de rugbyer. Want rugbyers accepteren altijd de beslissing van de

scheidsrechter, ook al zijn ze het er niet mee eens. Zo ging het ook op dat clashmoment en daar had de voorzitter ook wel respect voor. Want hij kan zich voorstellen dat de heer Denkers toen dacht: verdorie burgemeester, laat me die laatste zin nou ook nog even doen. Maar ja, die werd wel heel erg lang. De heer Denkers heeft GroenLinks uit een heel moeilijke en beroerde positie gehaald en de voorzitter denkt dat de heer Denkers ook blij zal zijn dat GroenLinks ook weer terugkeert in de gemeenteraad en hij wil hem dan ook hartelijk danken voor zijn werk. Als de aangesprokene of iemand anders nog wat wil zeggen, dat mag dat want dit is de laatste gelegenheid. Er is geen spreektijd, dus dat is mogelijk. Dan gaat de voorzitter naar de heer Greevink, raadslid van Wakker Emmen, die ook tussentijds binnengekomen is. Hij is drie jaar raadslid geweest. Hij staat wel op de lijst van Wakker Emmen als nummer 13. Dat heeft nog geen geluk gebracht maar hij zit wel een beetje op de reservebank, dus de uitkomst weet je nooit. Daarom zal de heer Bijl dan ook wat voorzichtig zijn met hij nu zegt: je weet per slot van rekening maar nooit of iemand terugkeert. De heer Greevink gaf bij het verhaal van de heer Huttinga al aan dat hij wat melancholiek is. De voorzitter ziet daarin ook wel een beetje de toneelspeler terug in de heer Greevink, want daar ligt ook wel een beetje diens belangstelling. Maar het valt ook niet altijd mee om met een drukke baan – ook vaak in het buitenland – om hier steeds weer te zijn. De heer Greevink is lid geweest van de Auditcommissie en dat is toch altijd weer een commissie waar de gemeente goede nieuwe mensen voor moet hebben. Dus wat dat betreft dank voor die inzet en de voorzitter denkt dat de aanwezigen de heer Greevink nog wel eens een keer terug gaan zien. Hij was een heel constructief raads- en commissielid en in drie jaar heeft hij ook een bijdrage geleverd aan de gemeenten Emmen, waarvoor dank.

De heer Greevink wil nog graag even aansluiten bij de woorden van de nestor in de raad, namelijk dat het iedereen goed mag gaan. En hij wil het nieuw te vormen college en de nieuw te vormen raad heel veel wijsheid toewensen.

De voorzitter noemt als volgende mevrouw (Fenna) Aldershof. Tja, nu moet zij al die lantaarnpalen weer leegmaken. Het getuigt wel van pit om tot het laatst toe te strijden voor haar plek in de gemeenteraad. Want dat is natuurlijk ook politiek: strijdbaar zijn en opkomen voor je belangen en idealen. Want dat ideaal dat was er bij mevrouw Aldershof: liberaal in hart en nieren, grootgebracht in een communistisch gebied. Nou, dan moet je echt lef hebben om liberaal te zijn. Dat zijn dan ook meestal de mensen die dat nooit meer afleren en dat is misschien ook wel goed. Fenna Aldershof heeft zich in deze zaal laten kennen als iemand die met korte statements duidelijk maakte waar zij voor stond namens de VVD-fractie. Dat is iets wat toch wel belangrijk is in de gemeenteraad en de gemeentepolitiek in haar algemeenheid: dat je op een heldere wijze kunt vertellen waar je voor staat. Ook gezien de achtergrond van het werk dat mevrouw Aldershof doet, denkt de voorzitter dat het bij haar in vertrouwde handen is om dat op een goede en begrijpelijke manier te doen. Hoe dingen gaan in de politiek is wel eens lastig te volgen. Als de VVD groot was geweest, dan was er ook een andere positie voor mevrouw Aldershof geweest. De kiezer heeft anders besloten maar zij heeft haar best gedaan: je kunt nooit zeggen dat zij het niet heeft geprobeerd. Dat heeft zij zeker en dat van die posters vergeeft de heer Bijl haar dan maar.

Mevrouw Aldershof heeft inderdaad geprobeerd op eigen wijze invullingen te geven aan een leven lang liberaal zijn en als echte VVD'ster is zij natuurlijk ook nog steeds voor handhaving. Dus zij is er snel toe overgegaan om de door de heer Bijl bedoelde borden te laten weghalen.

De voorzitter stelt voorts vast dat ook Robert Kochheim vier jaar geleden nieuw in de gemeenteraad is gekomen. Dat plaatje van die olifanten was misschien ook wel symbolisch: niet zozeer als olifant in een porseleinkast maar volgens de voorzitter is zijn halve werkweek zo'n beetje in Azië gelegen en stonden er Aziatische olifanten op dat plaatje uit de eigen dierentuin van Emmen – waar de heer Kochheim natuurlijk ook op een andere manier nog een bijzondere band mee heeft. Maar het is ook op die manier vaak lastig om er als raadslid altijd te kunnen zijn. Nou, daar had de heer Kochheim het volgende op gevonden, want de heer Bijl heeft begrepen dat eerstgenoemde het telefonisch vergaderen in een van de commissies heeft geïntroduceerd. De voorzitter gelooft niet dat dat veel navolging heeft gehad, dus of dat nou aan de verbinding of de heer Kochheim toch eigenwijs aan zijn kant van de wereld zijn mening heeft gegeven, dat weet de voorzitter zo niet. Maar in ieder geval stond hij wel voor

vernieuwende inzichten en dat is ook al genoemd: de automatisering en het papierloos vergaderen – dat gedoe met dat plankje dat de raad en het college nu hebben. Daar is Robert Kochheim ernstig medeaanstichter van, dus de heer Bijl zou gekscherend hierop zeggen: bijna bedankt.

Voor mevrouw Nijhof-Huizinga is het de tweede keer dat een periode voor haar in de raad stopt. De eerste keer was het diep in de vorige eeuw voor D66 en deze keer voor de VVD. Nou, veel verschil is er niet tussen: het is allebei liberaal en de partijen staan voor de Europese verkiezingen op één lijst – als de heer Bijl trouwens iets verkeerd zegt, dan hoort hij dat graag. Maar Emmen heeft mevrouw Nijhof natuurlijk ook de afgelopen vier jaren nadrukkelijk leren kennen als lid van het presidium en commissievoorzitter. En als er een keer een commissievoorzitter verhinderd was, was zij nooit te beroerd om in te vallen – dat is ook wel even het vermelden waard. Natuurlijk is er wel eens iemand geweest die heeft gezegd dat zij het zus of zo had moeten doen bij het voorzitten. Nou, de heer Bijl vindt dat diegenen gewoon niet weten hoe moeilijk het is om voor te zitten, maar daar komen ze wel achter als ze in het presidium komen in de nieuwe periode: dan weten ze ook wat dat is. In ieder geval zegt de voorzitter mevrouw Nijhof hartelijk dank voor haar inzet de afgelopen vier jaar.

Mevrouw Nijhof zou de overige raadsleden en evenzo ook het college willen bedanken voor de prettige samenwerking. Ook zou zij de ambtelijke organisatie willen bedanken voor de inzet die zij altijd getoond heeft richting mevrouw Nijhof om haar werk als raadslid te ondersteunen. En deze dank gaat ook uit richting de griffie die – met welke vraag mevrouw Nijhof ook kwam – te allen tijde bereid was om haar te ondersteunen. En als laatste wil mevrouw Nijhof haar dank uitspreken richting de burgers van Emmen voor het in haar gestelde vertrouwen in de afgelopen periode.

De voorzitter spreekt hierna Hermien Plas-Kerperin toe, die na één raadsperiode niet meer terugkeert op de lijst van het CDA. Hij kan zich voorstellen dat als een raadslid daaraan begint, hij of zij bepaalde verwachtingen heeft van zo'n raadslidmaatschap. Maar mevrouw Plas heeft ook nog een drukke baan en een gezin. En dat gezin wordt zelfs nog groter en dan vechten heel veel dingen om voorrang. Ook verricht Hermien Plas nog allerlei andere maatschappelijke activiteiten, want de heer Bijl kwam haar ook bij het Sinterklaashuis nog tegen via de surfersclub waar zij ook nog actief bij is. Dus kennelijk is er besloten na die ene periode te zeggen om graag actief te zijn voor de gemeenschap van Emmen, maar op een andere manier. De heer Bijl kreeg nog wel eens mails van mevrouw Plas en dan legde zij uit waarom zij er niet was. Dan mailde de heer Bijl maar terug in de trant van 'nou ja, dat is ook wat'. Want dan werd de huiselijke situatie breed uitgelegd. De heer Bijl gaat verder geen details hierover vertellen, maar hij vond dat wel mooi. Zo kreeg hij ook een kijkje in de keuken welke ballen mevrouw Plas allemaal in de lucht moest houden als moeder, werkende en ook raadslid. Ondanks al die verschillende functies zegt de voorzitter haar hartelijk dank voor haar inzet de afgelopen vier jaar. En met zo'n jonge leeftijd kan er misschien best wel eens een comeback inzitten.

Mevrouw Plas wijst erop dat de voorzitter haar taken op de school vergeten is, maar dat neemt zij hem zeker niet kwalijk. Zij dankt hem voor de mooie woorden en wenst alle nieuwe raads- en collegeleden veel succes.

De voorzitter herinnert zich dat hij inderdaad het werk van mevrouw Plas voor de school in Weerdin-ge was vergeten.

Dan Cees Ruhé. Eigenlijk al voordat hij in de gemeenteraad kwam, was hij een heel bekend gezicht in bestuurlijk Noord-Nederland vanuit de tuinbouw. Eigenlijk lag het wel in een logisch verlengde om behalve als voorman van de glastuinders ook wel eens in de politieke arena te treden. Dus wat dat betreft was het vier jaar geleden niet zo verrassend dat de heer Ruhé in de raad binnenkwam. Ook hij heeft vele activiteiten op het gebied van de Stichting Promotie Tuinbouw Emmen – misschien noemt de voorzitter deze stichtingsnaam net even verkeerd. Maar ook een heleboel zaken zoals innovatie rondom die tuinbouw, zoals dat ene persbericht over het jacobskruiskuid – of hoe dat ook heten mag. Volgens de heer Bijl heeft die naam ook wel iets met de heer Ruhé te maken. Maar dat geeft ook aan dat hij altijd een heel innovatief ondernemer is geweest. Het is ook bekend dat het op dat vlak hem ook wel heeft tegengezet, maar hij heeft de kop nooit laten hangen en is doorgegaan. Dat is ook heel veel waardering waard. Soms moest hij wel eens even zeggen dat hij er niet was als er dingen werden besloten die te maken hadden met zijn tuinbouwactiviteiten. De heer Bijl denkt dat dat op een goede

manier zo gebeurd is, dat het helder was waarom hij bij die agendapunten niet meestemde. De heer Ruhé komt ook niet terug in de nieuwe raad, maar de voorzitter dankt hem hartelijk voor de afgelopen vier jaar.

De heer Ruhé zegt de voorzitter hartelijk dank voor deze mooie woorden. Ook hij heeft genoten van deze raadsperiode en alle wijze lessen die hij heeft mogen meemaken in deze raad. Hartelijk dank daarvoor en de heer Ruhé zal de frequente contacten gaan missen: daar moet hij straks echt weer aan gaan werken om straks bewust naar het gemeentehuis te gaan teneinde de contacten met de wethouders te zoeken.

Als volgende is volgens **de voorzitter** Marika Vrolijk aan de beurt. Zij is vier jaar geleden in de raad binnengekomen via de SP. De heer Bijl kan zich nog wel herinneren dat zij er meteen al flink stond met stevige stellingnames. De Nijberingsflat en de discussies daaromtrent staan hem wat dat betreft nog steeds helder voor de geest. Mevrouw Vrolijk liet zien waar haar hart lag en wat zij belangrijk vond. Ook haar betrokkenheid bij de (Somalische) asielzoekers was in ieder geval een kenmerk van haar handelend optreden en actief zijn naast het politieke werk. Dan – en dat is altijd vervelend – gaat er binnen een partij gaat er iets spelen. De details kent de heer Bijl, maar de uitkomst wel. En dat heeft ertoe geleid dat mevrouw Vrolijk besloten heeft om buiten de SP verder te gaan met de eigen fractie Vrolijk Emmen. Zij had misschien een wat stroef begin, maar al vrij snel merkte de voorzitter dat mevrouw Vrolijk op allerlei terreinen een behoorlijke opvatting in deze zaal te berde kon brengen – dus dat ging wel goed. En dan is het wel moedig om in je eentje – want zo gaat dat toch vaak, als je afgesplitst bent – toch met een aantal mensen een nieuwe politieke beweging te proberen op te zetten en mee te doen aan de verkiezingen. Dat is helaas niet gelukt. Je merkt dan ook dat er ook in zo'n verkiezingscampagne wel eens dingen gebeuren die je van tevoren had bedacht. En dat is meer spelen op de man dan op de bal – om het in voetbaltermen te zeggen. Nou ja, dat is nu eenmaal gebeurd en de heer Bijl denkt dat mevrouw Vrolijk daar goed mee is omgegaan en ook helder heeft gemaakt waar zij staat. De kiezer heeft haar weliswaar toch, vindt de heer Bijl, behoorlijk wat stemmen gegeven, maar niet genoeg voor een zetel in de raad. En daarom moet hij haar helaas nu zeggen: bedankt voor de afgelopen vier jaar.

Dan de heer Henk Boers, raadslid voor de Partij van de Arbeid. Je hebt vaak een eerste beeld als je de naam ziet. Als de heer Bijl de naam Boers ziet of hoort, dan denkt hij altijd aan iemand in sportkleding en hardloopschoenen op een of andere manier. De heer Boers is natuurlijk Klazienavener, maar hij is ook heel actief op sportief gebied erbij betrokken. De gezondheid is natuurlijk dan ook wel eens iets wat je grenzen geeft. Maar dat het toch gebeurt, is hartstikke goed. En Klazienaveen en hardlopen horen natuurlijk bij elkaar: de marathon, maar ook de hardlooptroep daar. Dus de heer Bijl is wat dat betreft iemand die als hij Henk Boers blijft horen – al is het over zoveel jaar – altijd weer die hardloopschoenen ziet en dat sporttenu. Henk Boers was een sportief raadslid, maar ook iemand die hier zijn inbreng heeft gehad in de afgelopen acht jaar. Hij zat bij de lichterding die in 2006 in één klap binnenkwam met een grote PvdA-fractie. Die 15 zetels van Wakker Emmen is ook een redelijk aantal, vindt de voorzitter, maar toen kwam de PvdA met 18 man binnen in de raad en dat was wel een heel grote groep. Toen moest men ook wennen aan een heleboel nieuwe gezichten. De heer Boers heeft de afgelopen acht jaar zijn best gedaan – zeker ook voor Klazienaveen. De heer Bijl is een trouw lezer van de dorpskrant, want hij wil volgen wat de Klazienavener raadsleden doen en hij zegt de heer Boers hartelijk dank voor zijn inzet.

Dan Jan Hulsegge. Of liever: Jan Tempo. 'Voorzitter, tempo!' 'Dat moet sneller!' 'Wat heeft de wethouder eraan gedaan?' De voorzitter probeert hiermee even in een paar kernachtige woorden de heer Hulsegge wat te typeren. Want alleen al het geven van een hand aan hem is een belevens. De heer Bijl prepareert zich hierop en drukt dan drie keer zo hard als normaal om ongeveer op gelijke kracht te komen. Volgens de heer Bijl maakt de heer Hulsegge er dan ook wel een beetje een sport van wie er het hardste knijpt. En dan ook die blik erbij: die straalt zoveel vastberadenheid uit, dat is mooi. Jan Hulsegge is indertijd ook in die PvdA-fractie begonnen, komend vanuit de woningbouwvereniging. Hij had natuurlijk al een rijke carrière achter de rug en dan gaat hij als directeur-bestuurder van die vereniging, waar hij het allemaal voor het zeggen heeft, fijn zo'n gemeenteraad in. En dan denk je misschien: ja, dat is toch het hoogste orgaan. Maar dan blijkt dat je betrekkelijke invloed hebt en je afhankelijk bent van wat anderen doen. En dat zij niet direct doen wat je zegt, daarvan lijkt het de heer

Bijl toe dat de heer Hulsegge daarbij wel eens heeft afgevraagd of dat niet wat anders kon. Maar hij heeft zich altijd weten te vermennen en op tal van terreinen actief getoond. De heer Bijl doet hem daarin tekort, maar hij pikt er gewoon een paar uit, zoals architectuur. Volgens de heer Hulsegge moest Emmen toch eindelijk een paar gebouwen krijgen met een beetje uitstraling. Ook zijn inzet voor de Drentse Architectuurprijs is heel actief geweest. Sowieso bleef natuurlijk de volkshuishouding trekken en zo heeft Jan Hulsegge daarnaast ook een aantal dingen gedaan naast zijn werk als raadslid gedaan. Ook de jeugd met in het bijzonder de relatie tussen school en arbeidsmarkt was heel belangrijk voor hem en tot het laatst toe was de heer Hulsegge daarin actief – en nog steeds. Dus de voorzitter weet één ding wel heel zeker: Jan Hulsegge komt hij nog wel eens een keer tegen.

Dan het Willem Meijerkanaal, vernoemt naar raadslid Willem Meijer, ook van de Partij van de Arbeid sinds 2006. Als er ook iemand is die als raadslid geprobeerd heeft om zichtbaar te zijn in de contacten met de bevolking, met ondernemers en niet in de laatste plaats natuurlijk naar de eigen woonplek toe, Nieuw-Amsterdam en Veenoord, dan is dat Willem Meijer wel geweest. En inderdaad begon hij op gegeven ogenblik bij de heer Bijl langs te komen met het voorstel om eigenaren van de bootjes die bij Nieuw-Amsterdam langskomen, niet eens mooie promotiepakketten van de gemeente te geven. Ook dat kanaal zou wat mooier moeten worden en als klap op de vuurpijl denkt de heer Bijl ook aan diens meedenken aan de naamgeving van dat kanaal. Hoe dat precies zit, weet de heer Bijl zelf ook niet, maar laat hij zeggen dat er wel enig meedenken van heer Meijer zat in dat hele gebeuren zoals het uiteindelijk geworden is. Maar daarnaast was hij ook heel actief in allerlei andere zaken en niet in het laatst ook bij de Europarun die vorig jaar met heel veel succes door Emmen ging. De heer Bijl heeft begrepen dat dat ook dit jaar weer gaat gebeuren – dit om even aan te geven hoe de heer Meijer zo'n hardloopevenement regelt. Dit jaar gaat de run zelfs dwars door de dierentuin en samen met hem heeft de voorzitter al voorzien dat met name het deel door het leeuwenverblijf mogelijk heel wat persoonlijke records al aanscherpen. Willem Meijer is echt iemand die vanuit het raadslidmaatschap als doener en meedenker actief is geweest en ook ongetwijfeld zal brengen. Hij is de afgelopen acht jaar zeker niet onopgemerkt gebleven. Hij kreeg ook deze keer weer veel voorkeurstemmen, maar niet iets te kort om terug te keren. Toch hartelijk dank aan de heer Meijer voor acht jaren lang raadsactiviteiten.

De voorzitter krijgt niet altijd de gelegenheid om Marja Meulenbelt aan het begin van de vergadering een hand te geven, vandaar dat hij het deze avond per ongeluk twee keer heeft gedaan. De heer Bijl was er beduusd van: zij was er toen al. Dat is misschien een beetje vervelend dit grapje, maar hij heeft dan het genoegen om vanuit zijn zetel de hele gang naar de raadszaal toe door te kijken en dan is de raad toch al zo'n drie à vier minuten aan de gang en dan ziet de heer Bijl in de verte mevrouw Meulenbelt nog een sprint trekken en iets na half acht binnenkomen. Volgens de heer Bijl is bij haar nog nooit daarvoor gekort op haar raadsvergoeding, maar dat zijn typisch van die dingen. Dat je al die jaren je best doet op het gebied van jeugd, welzijn en onderwijs en je dan dit soort dingen krijgt te horen. Maar laat de heer Bijl het dan ook even goedmaken door de activiteiten van Marja Meulenbelt voor de jeugd in bijvoorbeeld de Rietlanden te noemen: voor hen heeft zij zich heel actief ingezet. Ook voor haar geldt dat de verkiezingen een streep door de rekening geven van in ieder geval een derde periode als raadslid. Ook hier geldt dat mevrouw Meulenbelt nog zo jong is en nog van alles kan gebeuren de komende jaren. Voor dit moment moet de heer Bijl haar dankzeggen voor de afgelopen acht jaar.

Dan de heer Moinat: een SP'er in hart en nieren. De heer Bijl had hem nog bijna verleid om wél te gaan stemmen, maar uiteindelijk heeft hij dat toch niet gedaan en dat kan de heer Bijl zich wel voorstellen. Wim Moinat is nu eenmaal zó verbonden met die partij en als dan je eigen partij niet meedoet: ja, wat moet je dan? Dan kan de voorzitter, die van de opkomstcijfers is, natuurlijk wel zeggen: stem dan blanco. Maar hij kan zich ook voorstellen dat de heer Moinat dacht om gezien de omstandigheden deze keer dan maar even niet te stemmen, omdat zijn club niet meedoet. En dat laatste is eigenlijk ook jammer, want de SP heeft op centraal niveau besloten om dat zo te doen en de heer Bijl heeft bijna op het punt gestaan om Jan Marijnissen te bellen en hem te bewegen om alsnog in Emmen door te gaan. Want er zijn in deze gemeente mensen van de SP die hard werken, die het goed doen en die kans verdiend hadden. Wel moet de voorzitter bekennen dat hij mede hierom het boek is gaan lezen van de geschiedenis van de SP in Oss om ook wat meer achtergrondkennis te krijgen van de partij. De heer Bijl vindt het een fantastisch boek en mensen die van én politiek én geschiedenis houden, kan hij gewoon aanraden dat boek te lezen. Dat is wel een beetje dik, maar wel leuk. Dus je leest het al snel uit. Maar de heer Bijl zal niet zeggen dat zijn partij Wim Moinat een beetje in steek heeft gelaten, maar hij

heeft zijn partij zeker níét in de steek gelaten. Hij is altijd een herkenbaar vertegenwoordiger voor de SP in de gemeente Emmen geweest en mocht de SP – en dat hoopt de heer Bijl – in de toekomst besluiten om weer mee te doen in Emmen, dan rekent hij erop dat hij de heer Moinat terugziet. Binnen het presidium heeft hij altijd een mooie rol gespeeld. Als voorzitter van de commissies gaf hij strak en helder leiding en daarvoor zegt de heer Bijl de heer Moinat dank.

Dan Henk Smit, ook acht jaar bij deze raad betrokken geweest. Vier jaar geleden is hij er even uit geweest en is toen weer teruggekomen. Dat kan de heer Bijl nu niet beloven. De heer Smit is iemand die altijd actief is geweest in de eigen woonomgeving. De heer Bijl kwam hem al tegen als voorzitter van de wijkvereniging Emmerhout toen hij maar net burgemeester was. Dat was volgens de heer Bijl een geweldig goed georganiseerde buurtvereniging met allemaal commissies vol heel actieve mensen – en die zijn dat nog steeds. Dat is volgens de voorzitter ook de verdienste van Henk Smit: dat hij én in de politiek en ook daarnaast zijn activiteiten heeft gehad. Hij heeft wat dat betreft zijn afkomst nooit verloochend, want hij heeft het college nog wel wat moeilijke momenten laten beleven met de waterspeelplannen. Uiteindelijk heeft hij met een groot deel van de raad ervoor gezorgd dat er toch een plan komt – of in ieder geval: daarvoor is geld beschikbaar gekomen voor de aanpak van nieuwe waterspeelplaatsen. Dat zijn geen wereldschokkende investeringen maar dat zijn volgens de voorzitter wel dingen die dicht bij de mensen staan en heel belangrijk zijn. Daar stond de heer Smit voor: dingen doen die dicht bij de mensen stonden. Vandaar ook zijn betrokkenheid bij de Avondvierdaagse: dat is ook een beetje een familieonderneming geworden. Dat geeft ook de mooie dingen aan waar gewone mensen blij van worden. Dat de Avondvierdaagse elk jaar gehouden kan worden gebeurt ook mede dankzij Henk Smit en zijn familie. Daarom dank voor al zijn activiteiten de afgelopen jaren.

Nu komt de heer Bijl in de categorie van de mensen die al wat langer meelopen, maar de carrière van Frouke Van Wieren-Bolt verloopt met een soort hink-stap-sprong. In 2002 voor het eerst raadslid, in 2006 commissielid geworden en in 2010 weer raadslid. Er is dus al jaren een flinke betrokkenheid. En mevrouw Van Wieren is ook typisch zo'n raadslid dat je nooit ziet of hoort. Thuis vertelt de heer Bijl wel eens wat over hoe het in de raadszaal eraan toegaat en dan zegt hij tegen zijn vrouw: 'Wat Frouke doet, is theater, maar dan in positieve zin: dat is passie, grote gebaren, betrokkenheid en ze laat zien dat ze er is.' Ooit kwam de grootste doorbraak qua theater met de total make-over samen met onder anderen Harry Leutscher. Het aardige is dat de haarkleur, die toen veranderde, is gebleven. Maar wat de heer Bijl zo geweldig vindt is dat de zittende gemeenteraad een heleboel partijen kent waarin jongeren een actieve rol spelen en dat de jeugdvertegenwoordiger van het CDA Frouke van Wieren is. Dan vraagt zij wel eens: 'Cees, vind je het goed dat ik erbij ben?' En dan zegt de heer Bijl: 'Ja, dat is goed. Houd ze maar een beetje in de gaten, al die jongelui van Wakker Emmen, de Jonge Socialisten, de Jonge VVD en noem maar op.' Het is volgens de voorzitter geweldig dat met die levenservaring de inzet voor dit werk er met groot enthousiasme en betrokkenheid is op tal van terreinen – want men kan mevrouw Van Wieren overal tegenkomen. Jammer, voor dit moment eindigt dan het lidmaatschap van de gemeenteraad, maar de heer Bijl is ervan overtuigd dat de aanwezigen mevrouw Van Wieren nog heel veel zullen tegenkomen. Dank daarvoor.

Mevrouw Van Wieren vindt dit heel mooie woorden.

De voorzitter had ook niet verwacht dat mevrouw Van Wieren zonder iets te zeggen weg zou gaan. Hij vraagt of zij ook naar het spreekgestoelte wil.

Dat wil **mevrouw Van Wieren** graag. Zij dankt de voorzitter dat zij hiertoe de gelegenheid krijgt. Want hij spreekt haar zo lovend toe dat zij ook vindt dat er vanaf het spreekgestoelte gecommuniceerd moet worden. De voorzitter heeft gelijk: mevrouw Van Wieren heeft met heel veel plezier het raads-werk gedaan. Het is een prachtige taak, een van de mooiste die men voor de gemeente kan doen en bovendien heb je zoveel verschillende rollen. En dat past bij mevrouw Van Wieren, want de voorzitter zei al dat theater haar niet vreemd is. Daarom heeft zij al die taken met heel veel enthousiasme opgepakt en zij kon daar ook wat theater in kwijt. En de heer Bijl begon – en daarom staat mevrouw Van Wieren ook achter het spreekgestoelte – over de jongelui. Nou, die neemt niemand haar af. En dat had zij álle aanwezigen gegund, want zij heeft in aanloop naar de verkiezingen vergaderd met jonge mensen die in opmars naar de toekomst zijn. Zij waren van allerlei partijen – het was dus over de politieke grenzen heen – om de verkiezingen te organiseren en de politiek bij de jongeren te brengen. De manier

waarop deze jongeren vergaderen – ‘als jonge honden’, zei mevrouw Van Wieren daar af en toe bij – was zó gretig, maar zó enthousiast. Zij zezen elkaar erop dat zij er niet voor Wakker Emmen zaten of voor het CDA of de Partij van de Arbeid – noem maar op – maar dat zij er zaten met het doel om de jeugd te enthousiasmeren voor de politiek. Dan sluit mevrouw Van Wieren af: zij hoopt heel erg dat de nieuwe raad van Emmen ook met elkaar om kan gaan met het doel om Emmen mooi te maken en niet om elkaar de vliegen af te vangen. Mevrouw Van Wieren sluit nu helemaal af door alle aanwezigen te bedanken voor de bijna vriendschappelijke collegialiteit. Hartelijk dank daarvoor.

De voorzitter had het al over mevrouw Van Wieren als iemand met veel levenservaring. Iemand anders met veel levenservaring is de heer Gerrit Sulmann van de Drentse Ouderenpartij. Zijn fractievoorzitter – het is altijd even wennen – is een jaar jonger dan de heer Bijl. Maar de Drentse Ouderenpartij heeft ook een jongerenafdeling, heeft de heer Schoo wel eens gezegd, dus dat kan ook. De heer Sulmann is een paar maanden ouder, hij is vier jaar terug in de gemeenteraad gekomen en is ook actief vanuit het belastingwerk bij de FNV bijvoorbeeld maar ook de belangenbehartiging. En dat is natuurlijk ook iets wat heel goed bij zijn partij past: zij probeert mensen met problemen te helpen. Nou gebeurt dat natuurlijk bij meer partijen, maar de DOP is er altijd wel een verpersoonlijking van geweest om mensen in de problemen te proberen bij te staan. Er werd door de heer Huttinga eerder gezegd dat de heer Schoo wel eens met stemverheffing zijn woorden kracht bijzette, de heer Sulmann zorgde voor het evenwicht: hij was altijd heel rustig. Dus gemiddeld genomen valt de DOP-fractie wel mee dankzij de inbreng van de heer Sulmann, meent de heer Bijl. Hij zegt hem dan ook hartelijk dank.

De heer Sulmann dankt de voorzitter voor deze heel mooie woorden. Hij wil toch graag even van de gelegenheid gebruik maken om de voorzitter, de collega-raadsleden en commissieleden te bedanken en uiteraard ook het college, de mensen van de griffie en in het bijzonder de heer Werkman voor de fijne samenwerking de afgelopen vier jaar.

De voorzitter komt dan bij zijn buurman van vanavond. Als je van tevoren lijstjes van wie in de gemeenteraad blijft, dan had Gert Horstman hoog op allerlei lijstjes gestaan. Dat geeft ook het effect aan van de verkiezingsuitslag. De heer Bijl heeft natuurlijk alle raadsleden even lief – dat zullen zij snappen – maar Gert Horstman nét een beetje liever. Want als de heer Bijl er niet is, moet de heer Horstman hem kunnen vervangen. Dus de heer Bijl moet ook een beetje voor hem zorgen, zodat hij ook altijd goed inzetbaar is op het moment dat de heer Bijl verhinderd is of – dat heeft men ook wel eens meegemaakt – dat er zware onderwerpen aan de orde zijn waardoor de heer Bijl toch iets meer in het collegeblok komt te zitten dan in het presidiumblok zoals deze avond. En dan moet er een waarnemend voorzitter zijn van de raad die ervoor zorgt dat het goed gaat. De heer Bijl heeft kunnen vaststellen dat dat goed gáát. Hij vindt het ook hartstikke mooi dat iedere voorzitter een eigen stijl heeft van voorzitten. Dan is de heer Bijl wel eens jaloers als hij ziet dat de zeespiegel stijgt, de blik van de heer Horstman dan even wat strakker wordt. Iedereen accepteert dat ook en dat is het mooie: daarin herken je ook het natuurtalent van een voorzitter. Nou blijft de heer Horstman niet helemaal buiten beeld. Als de raad besluit om de commissieleden te handhaven, is hij waarschijnlijk als eerste in beeld daarvoor en je weet niet wat er nog meer in de toekomst staat te gebeuren. Maar de heer Bijl wil nu wel zeggen dat hij in de heer Horstman een voorzitter van het presidium heeft ervaren, die zonder aanzien des persoons probeerde om die taak goed in te vullen. Hij snapt ook wel dat hij een partijachtergrond heeft, maar dat probeerde hij zo goed mogelijk een plek te geven als voorzitter van het presidium en als plaatsvervangend voorzitter van de raad. Nu is er het afscheid: de heer Bijl zegt de heer Horstman hartelijk dank en het is niet aan de heer Bijl, maar hij zou het niet erg vinden als op de een of andere manier de heer Horstman nog weer eens een keertje in dit gezelschap terugkeert.

De voorzitter gaat wat kriskras door de dienstverbanden heen. Hij kijkt nu de heer Goudriaan aan: die heeft ook acht jaar in de gemeenteraad gezeten en hij heeft daarvóór een carrière gehad bij de politie. Hij kan dan ook kijken als een politiemans. Wat de heer Bijl wel mooi vond was dat toen de commissie Wonen & Ruimte tot diep in de nacht had doorvergaderd, de heer Goudriaan zei: ‘We hebben dit punt uitgebreid in de commissie behandeld, dat hoeven we in de raadsvergadering niet over te doen.’ Dus werd er kort en bondig door hem gezegd: ‘Wij als PvdA-fractie vinden dit en dat en wel daarom. Punt.’ Maar ja, de heer Goudriaan was zo ongeveer de enige die dat vond, want voor het gevoel van de voorzitter kwamen er dan nog heel veel bijdragen die verdacht veel leken op commissiebijdragen.

Maar dat lag niet aan de heer Goudriaan, dat zal de heer Bijl hem nageven. En het presidium gunt natuurlijk gewoon iedereen zijn of haar vier minuten spreektijd. Het is niet aan de voorzitter om te zeggen wat er in die vier minuten wel of niet moet gebeuren. Dus een heldere debater met ook uitgesproken opvattingen. En de heer Goudriaan kon dan best ook wel eens de degens kruisen met de heer Pekelsma, want dan kon je zien dat er weliswaar een coalitie was, maar dat iedereen voor zijn of haar eigen opvattingen stond en de voorzitter vond het ook mooi te zien dat dat respectvol ging. Dus dat is wat ook in zo'n gemeenteraad moet gebeuren, ook al heb je te maken met coalitiepartners: je kunt in die rol best een goede discussie met elkaar hebben op respectvolle, zakelijke manier en iedereen met zijn of haar eigen opvattingen. Nou, daar waren volgens de voorzitter de heren Goudriaan en Pekelsma beiden goed in. De heer Goudriaan stopt nu na acht jaar en de heer Bijl wil hem dankzeggen daarvoor en hij zal die strenge blik wel een beetje gaan missen.

De heer Goudriaan wou ook even iets zeggen, maar dan de eerste termijn wel vanaf het spreekgestoelte. Het is tenslotte een B-stuk dat nu aan de orde is. Het is niet te verwachten dat de heer Goudriaan straks elke maand in de commissie komt inspreken, dus bij deze spreekbeurt zal het blijven. De vertrekkende raadsleden van de Partij van de Arbeid-fractie hebben gekozen voor een afscheidswoordvoerder. Dan is de heer Goudriaan, hier staat hij dus en dus kunnen raad en college en overige aanwezigen nog één keer naar hem luisteren. Ten eerste doet de PvdA dat om toch enige eenheid in de fractie te benadrukken. Daarnaast ook om te voorkomen dat er negen keer dezelfde bedankjes uitgesproken worden. Tot slot was de fractie ook altijd voorstander van efficiënt vergaderen en dat wil zij dan ook in deze laatste raadsvergadering handhaven. Men zou van de heer Goudriaan misschien dan wel verwachten dat hij negen keer de spreektijd gaat gebruiken. Dat doet hij dus niet, de toehoorders kunnen dus gerust zijn. Anders zou de voorzitter hem daar ook fijntjes op wijzen, dat heeft hij wel eens vaker gedaan. De heer Goudriaan begint dan ook namens de dames Rougoor en Meulenbelt en de heren Boers, Hulsegge, Meijer, Smit, Sulmann, Horstman en Goudriaan zelf door de organisatie als geheel te bedanken. Hij doet dat maar op deze manier, dan kan hij ook niemand vergeten. De PvdA wil de medewerkers van de gemeente bedanken voor hun prima ondersteuning en samenwerking. Er wordt wel eens gefluisterd dat er ambtenaren zijn die raadsleden maar lastig vinden en het eigenlijk maar amateurs zijn, die ook nog denken dat ze ergens verstand van hebben. Als dat zo mocht zijn, dan hebben de vele ambtenaren met wie de PvdA-raadsleden in de loop van de jaren contact hebben gehad, dat goed verborgen gehouden. De fractie is dan ook van mening dat zij goede en deskundige ambtenaren in dit huis hebben met wie de PvdA samen heeft geprobeerd de goede dingen voor de gemeente Emmen te doen. Uiteraard wil de fractie de dames en heren van 'de verzorging' – zoals de heer Goudriaan het maar even simpelweg noemt – en ook de medewerkers van de griffie in het bijzonder bedanken voor hun werkzaamheden, die het de raadsleden mogelijk maken om hun werk te kunnen doen en goed te kunnen functioneren. De laatste tijd, met name kort voor de verkiezingen, werd er veel over raadsleden geroepen met termen als 'baantjesjagers', 'zakkenvullers' tot en met mensen die onbekwaam zouden zijn. In de acht jaar dat de heer Goudriaan deel heeft uitgemaakt van deze raad is hem in ieder geval het tegendeel gebleken. Het is dan ook jammer dat dat beeld wordt opgeroepen want het is absoluut onjuist en doet geen recht aan het vele werk en de vele tijd dat c.q. die door eenieder er wordt ingestoken. Hierbij past dat ook een compliment aan het thuisfront – partners en eventuele kinderen – dat toch maar de ruimte hebben gegeven om dit werk mogelijk te maken. Het was voor de heer Goudriaan – en dit soort uitspraken doet hij dan namens de vertrekkende fractieleden – een eer om voor de gemeente Emmen raadslid te zijn en, hoe klein dan ook, een steentje te hebben bijgedragen aan de toekomst van Emmen op allerlei gebied. En waar de heer Goudriaan 'Emmen' zegt, bedoelt hij natuurlijk de gemeente Emmen. Met die uitspraken moet je als raadslid tegenwoordig heel erg uitkijken. De PvdA-fractieleden zijn er zich dan ook terdege van bewust dat ze slechts passanten zijn in de geschiedenis van de gemeentepolitiek in Emmen, maar wel mensen die zich volledig hebben ingezet om naar eer en geweten de goede dingen te doen. Afscheid nemen is voor eenieder een andere belevenis. Mevrouw Rougoor en de heer Goudriaan hebben voor zichzelf besloten om niet meer terug te keren in de raad, de anderen wilden in principe nog wel een periode verder. Het cliché 'de kiezer heeft altijd gelijk' is dan hierop ook in eerste instantie wel van toepassing, maar soms kun je een verkiezingsuitslag vergelijken met voetballen. Als voorbeeld: op 24 oktober 2010 won PSV met 10-0 van Feyenoord. De heer Goudriaan zegt expres niet dat Feyenoord met 10-0 van PSV verloor om de burgemeester wat te ontzien, maar toch werd PSV dat seizoen geen kampioen. Dat doortrekkend naar de

Partij van de Arbeid heeft de partij deze wedstrijd wel verloren, maar de uiteindelijke kampioen is nog niet bekend. De fractie wenst allen die doorgaan met deze mooie taak het allerbeste.

De voorzitter dankt de heer Goudriaan, maar betreurt dat hij juist die ene voetbalwedstrijd moest memoreren.

De heer Pekelsma is raadslid geweest vanaf 1998, dus dat is een hele periode. Als je dan denkt dat hij ermee stopt, rustig aan gaat doen en de campagne overlaat aan jonge CDA'ers: nee, hij klimt een trap op, probeert ongetwijfeld met geweldig stijfsel allerlei affiches op te plakken – of er is wat anders misgegaan. Maar uiteindelijk komt hij ook nog geblesseerd uit de campagne. Dat doe je natuurlijk voor je partij, je vrienden die op de lijst staan en de mensen die je wilt steunen, maar het karakteriseert wel de betrokkenheid bij die partij. De mensen hebben de heer Pekelsma in de gemeente Emmen leren kennen als iemand die zeer actief is: als ondernemer, maar ook betrokken bij allerlei andere (maatschappelijke) activiteiten. Om die reden is hij al eerder onderscheiden met een koninklijke onderscheiding en dat is dan in de beleving van de voorzitter heel terecht als je ziet waar hij allemaal mee bezig is geweest en nog steeds is. De heer Bijl kan zich ook nog herinneren dat een van de eerste dingen die hij in deze gemeente mocht doen, het midzomernachtfeest in Nieuw-Amsterdam/Veenoord was. Dat vond hij wel mooi want die benaming was bijna dezelfde als 'Nieuw-Amsterdam/Feyenoord', dus op die uitnodiging wilde burgemeester Bijl graag komen en dat moet dus heel in het begin van zijn aanstelling geweest zijn. Maar ook met dat soort zaken stond de heer Pekelsma altijd vooraan. En de heer Bijl memoreerde net al even dat hij een gewaardeerd debater was bij ruimtelijke ordening en volkshuisvesting als belangrijke speerpunten en daarin heeft de heer Pekelsma zich altijd in geroerd. Dan bots je misschien wel eens met de wat meer socialistische visies op ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, maar daarom is het volgens de heer Bijl ook juist goed dát er andere visies zijn. Want dan kom je gezamenlijk tot meer goede resultaten en de heer Pekelsma heeft daaraan altijd vanuit het CDA-standpunt en vanuit zijn partijpolitieke positie heel goed en constructief bijgedragen via heel veel bestemmingsplannen en heel veel andere zaken die gerealiseerd zijn. Hij was altijd, tot op het laatst, zeer gemotiveerd en hartelijk dank voor 16 jaar raadslidmaatschap.

De heer Pekelsma dankt de voorzitter voor zijn mooie woorden. Hij zit even wat ongemakkelijk maar dat heeft met verantwoordelijkheidsgevoel te maken, zoals de voorzitter dat ook al gememoreerd heeft. De heer Pekelsma had nu wat meer tijd om campagne te voeren, was eerder gestopt met zijn bedrijf, maar was nu gevallen met Henk Jumelet op zijn schouder: er zijn minder gunstige manieren om te vallen. Maar dit betekent wel dat hij nu een aantal maanden gekluisterd zit aan zijn stoel en dat is natuurlijk niet prettig. Hij kijkt met voldoening terug op de periode van bijna 16 jaar – in oktober '98 kwam hij in de raad – en als je dat doet, ga je natuurlijk eens inventariseren wat je gerealiseerd hebt. Één-op-één is dat natuurlijk heel moeilijk aan te geven, maar je hebt zeker een onderdeel uitgemakt van besluitvormingen die goed zijn geweest voor deze gemeente. Hij noemt maar de notitie 'Bouwen in de lengte', hij noemt maar de TIP waar de heer Pekelsma actief mee bezig is geweest om de dames van een goede woning te voorzien en de bestemmingsplannen zoals de heer Bijl die al noemde. In allerlei dorpen en wijken liggen de laatstgenoemde plannen al klaar. Dat ze nu niet uitgevoerd worden heeft een andere oorzaak, maar dat zijn zo een aantal dingen dat je voor jezelf op een rijtje kunt zetten en waar je een onderdeel van hebt uitgemakt om dat, onder anderen samen met Ton Sleeking, te realiseren. De heer Pekelsma wil met name de collega-raadsleden bedanken van de commissie Wonen & Ruimte. De heer Bijl noemde wel Arjan Goudriaan als debatopponent, maar de heer Pekelsma kon juist het beste met hem opschieten van de hele club dus wat dat betreft konden zij de dingen goed van elkaar scheiden. In de persoonlijke omgang ging dat heel prima. Ook de andere raadsleden wil de heer Pekelsma bedanken en ook de collegeleden die zitting hadden zoals Nynke Houwing, Ton Sleeking en Bouke Durk Wilms: bedankt voor hun prettige samenwerking die de heer Pekelsma met plezier met hen is aangegaan. Hij wil ook de nieuwe raad veel succes toewensen, hij is erg benieuwd hoe het allemaal af zal gaan lopen. Ook succes met een nieuw college voor de toekomst van Emmen en de lokale werkgelegenheid en dat mensen hier goed in de gemeente mogen blijven wonen.

De voorzitter dankt de heer Pekelsma nogmaals en wenst hem beterschap met zijn gekwetste been.

Dan zou hij willen vragen of Wim Halm naar voren wil komen. De laatste uit te reiken pen is voor BGE. De heer Bijl heeft jarenlang met pennen van BGE geschreven, want de eerste kennismaking met de heer Halm was wel een bijzondere. Want BGE was een nieuwe partij vanuit lokaal gedachtegoed en vooral ook mensen met een beetje een praktische inslag en die zouden dat wel eens even anders gaan doen in de lokale politiek. Dat is niet onopgemerkt gebleven en dat waren ook vrij snel pittige confrontaties, waarbij men over en weer moest wennen aan het taalgebruik. BGE wat aan het politieke en ambtelijke taalgebruik dat hier gebezigd wordt en de heer Bijl zelf aan het taalgebruik van onder anderen de heer Halm. En dat leidde al redelijk snel tot een clash, daar hebben de betrokkenen het over gehad en dat is goed afgelopen. Dat zie je wel vaker: als je eenmaal met elkaar hebt gewerkt en je kent elkaar wat beter, dan krijg je ook nieuw begrip voor elkaars situaties. Nou stond de heer Halm niet bekend als iemand die de ambtenaren kritiekloos volgde – integendeel. Maar hij was wel degene die meteen lid werd van de personeelsvereniging en hij heeft ook zo'n beetje elk personeelsfeest bezocht. Hij was daarmee dan ook een van de raadsleden die dat trouw deed. Dat was dan ook weer de andere kant: je bent nu eenmaal met z'n allen bezig voor die gemeente en dan moet je ook lid zijn van haar personeelsvereniging. De heer Halm heeft met de partij verschillende ups en downs meegemaakt. Maar wat de voorzitter wel op zich heel bijzonder vindt is dat BGE na 12 jaar eerlijk aangeeft dat het toch lastig is om een goede kandidatenlijst samen te stellen. Zelf had de heer Halm het gevoel dat ook het feit dat hij nu opa is geworden, heeft meegespeeld. Hij heeft 12 jaar zijn uiterste best gedaan maar als je doorgaat, wil je ook dat dat op een verantwoorde manier gebeurt. Het is haast nog moediger om ermee te durven stoppen dan om ermee te beginnen: dat was op zich al een moedige stap en BGE en de heer Halm zijn niet onopgemerkt gebleven. BGE zal als naam nog wel even bekend blijven. Dat is de verdienste van de heer Halm en de mensen van zijn partij. Je zou kunnen zeggen dat Wakker Emmen een beetje – een beetje, toch wel – afkomstig is uit BGE. Wat het gevoel daarbij is weet de heer Bijl niet precies, maar hij kan wel zeggen dat de lokale partijen in de gemeente Emmen een heel nieuwe start hebben gekregen door de komst van BGE. Dus in die zin heeft deze partij bijgedragen aan het politieke klimaat in de gemeente Emmen. Dat is met hart en ziel gebeurd en dat werd misschien niet altijd door iedereen even goed begrepen, maar de heer Bijl is ervan overtuigd dat dat met hart en ziel is gebeurd en met veel inzet voor de gemeente. Hij zegt de heer Halm hartelijk dank voor 12 jaar raadslidmaatschap en bij koninklijk besluit van 7 maart jongstleden is de heer Halm benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Hier feliciteert de heer Bijl de heer Halm mee en reikt hem de onderscheiding uit.

De heer Halm vindt het geweldig: op zijn afscheid een lintje krijgen. Voor hem is het een heel grote eer om dat te ontvangen. Voor zijn afscheid heeft hij een kleine speech voorbereid en hij had vanavond gedacht dat hij niets terug gaat nemen van alles wat hij deze avond nog gaat zeggen. En de heer Halm hoopt dat de burgemeester hem niet afkapt deze avond, dus hij gaat beginnen met zijn toespraak. Als eerste wil hij alle partijen in de raad feliciteren met de stemmen die zij afgelopen woensdag hebben gekregen. Een stem betekent steun en geen enkele stem is vanzelfsprekend. Het is goed dat elk raadslid en ook elke partij dit altijd in hun achterhoofd houden. De heer Halm wil dan ook in de eerste plaats de kiezers bedanken die hem en zijn partij de afgelopen jaren hun steun en vertrouwen hebben gegeven. De heer Halm is er trots op wat BGE heeft bereikt in deze 12 jaar: de partij heeft bijgedragen aan meer betrokkenheid bij de burgers en hebben aan het begin gestaan van de groei van de lokale politieke partijen in de gemeente Emmen. Met genoegen heeft de heer Halm meer dan eens geconstateerd dat de BGE-standpunten door de collegepartijen werden overgenomen of soms halsoverkop als eigen standpunten naar voren werden gebracht. De aansluiting bij de Nationale Ombudsman is daar een mooi voorbeeld van. Er zijn meerdere manieren om je doel te bereiken. Raadslid zijn betekent voor ieder raadslid veel werk en raadslid van een kleine partij zijn betekent vaak nog eens extra werk. Om dit werk goed te kunnen doen heb je steun van je partner en gezin nodig, want wat je ook wilt bijdragen aan een betere samenleving, gaat nog wel eens ten koste van de aandacht voor het thuisfront. En bij positieve of negatieve publiciteit worden ook de mensen thuis geraakt. De heer Halm wil hierbij dan ook zijn vrouw en kinderen bedanken voor de steun die hij de afgelopen 12 jaar van hen heeft gekregen. Politiek is niet voor bange mensen. Toch hebben de heer Halm en zijn gezin momenten van angst gehad. Hij denkt daarbij aan de ramen die bij hem thuis zijn ingegooid en de jerrycan benzine voor de deur. Iedereen die ontevreden is en die iets wil veranderen in de samenleving, zou de heer Halm willen oproepen om de onvrede langs democratische weg te uiten. Dit kan door in gesprek te

gaan of desnoods een eigen partij op te richten. BGE en de lokale journalistiek zaten de afgelopen jaren niet op dezelfde golflengte. Mogelijk dat de journalistiek nog niet genoeg wist wat zij met de lokale partijen aanmoest. Bij deze laatste verkiezingen is duidelijk geworden dat de journalistiek lokale partijen serieus moet nemen. De lokale journalistiek is vaak bevooroordeeld en gekleurd. De heer Halm hoopt dan ook van harte dat het voorstel van BGE voor een lokaal en regionaal fonds voor de journalistiek zal worden opgepakt. De heer Halm heeft 12 jaar de kar van BGE getrokken en hij heeft nu gekozen om meer tijd vrij te maken voor zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en motorrijden. De burgemeester wil hij bedanken voor de jarenlange samenwerking in de raad en voor zijn optreden toen het gezin van de heer Halm bijzonder geraakt werd. Ook wil de heer Halm alle wethouders, alle raadsleden, commissieleden, medewerkers van de griffie en alle ambtenaren bedanken voor de wijze waarop hij met hen heeft samengewerkt. Hoewel de heer Halm soms wel een lastig raadslid is geweest, voelde en voelt hij zich nog steeds welkom bij de personeelsvereniging. Verder bedankt hij ook iedereen die betrokken was bij BGE voor het vertrouwen en de steun dat c.q. die de heer Halm gehad heeft de afgelopen jaren. Hij kijkt met veel plezier terug op zijn raadsperiodes en gaat van nu af aan langs de zijlijn de ontwikkelingen in deze gemeente volgen. Nogmaals dank en het ga allen goed, zo wenst de heer Halm toe.

Dan wil **de voorzitter** mevrouw Rougoor vragen om even naar voren te komen, voluit Senada Rougoor-Mahalbasić. De nieuwe raad krijgt straks weer een andere Slavische naam en die moet de heer Bijl gewoon leren goed uit te spreken, want het is onderdeel van Nederland dat er veel namen zijn van verschillende komaf. Mevrouw Rougoor is niet in Nederland geboren. Zij is geboren in wat in Nederland als 'het voormalige Joegoslavië' bekend staat, een land dat enorm in de problemen kwam door etnische, politieke en godsdienstige twisten die tot een burgeroorlog leidden en daar had ook mevrouw Rougoor mee te maken. Zij komt zelf uit een familie met verschillende achtergronden en laat de heer Bijl het maar even heel eufemistisch zeggen: dat was niet handig op dat moment in dat deel van het voormalige Joegoslavië. Mevrouw Rougoor had dankzij het werk connecties met Duitsland en daar kwam u ook naartoe. En door de liefde kwamen er ook connecties met Nederland tot stand. Maar de eerste kennismaking met Nederland was gelooft de heer Bijl een niet zo gelukkige. Nou ja, mevrouw Rougoor had alleen toestemming om in Duitsland te mogen zijn, maar zij had familie in Nederland, heel dichtbij en vlak over de grens. Dus zij dacht: ach, voor een verjaardag wil ik naar mijn familie. En de eerste die zij tegenkwam toen zij de trein uitstapte, waren de marechaussees van de Nederlandse politie en die pikten al gauw mevrouw Rougoor eruit. En toen bleek dat zij eigenlijk niet in Nederland mocht zijn. En dat is dan toch een rare eerste kennismaking met een land waar je later je beste kunnen aan geeft om ieder geval in dit deel van Nederland mee te helpen om een gemeente te besturen. Dat vindt de heer Bijl wel knap, want Slavische talen zijn niet verwant met Germaanse talen. De heer Bijl heeft best een redelijk taalgevoel maar hij vindt het knap ingewikkeld hoe een Slavische taal in elkaar steekt. Als je dan wel hier terecht komt – zeker ook in een omgeving als een gemeenteraad – en met lastige taalconstructies en jargon te maken krijgt, dan heeft mevrouw Rougoor zich daar altijd heel goed doorheen geslagen. Dat vindt de heer Bijl dan ook reuze knap. In de commissie Bestuur, Middelen & Economie had mevrouw Rougoor het met burgemeester Bijl wel eens over de politie. In het begin dacht de heer Bijl dat zij het maar niets vond dat hij overal die camera's wilde neerhangen, maar volgens hem zijn beiden toch wel aardig naar elkaar toegegroeid als het gaat om het veiligheidsbeleid. Dat is dan toch ook wel weer mooi: als je langere perioden samen meemaakt, krijg je het gevoel dat het iets gezamenlijks wordt. Mevrouw Rougoor is wel eens apart bij burgemeester Bijl geweest om aandacht te vragen voor veiligheidszaken en dat heeft hij heel erg op prijs gesteld. Hij heeft diep respect dat iemand die in een heel ander (taal)gebied opgroeit, zich in zo'n korte tijd in deze gemeente thuis heeft gemaakt en een plek heeft weten te verwerven in de gemeenteraad van Emmen en dat ook 12 jaar heeft volgehouden. Bij koninklijk besluit van 7 maart jongstleden is mevrouw Rougoor benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Daar feliciteert de heer Bijl haar van harte mee.

Mevrouw Rougoor was eigenlijk niet van plan om iets te zeggen, aangezien Arjan Goudriaan dat al had gedaan namens de Partij van de Arbeid-fractie. Toch kan zij niet de 12 jaar op dit moment afsluiten zonder niet iedereen te bedanken en nog een keer te benadrukken dat zij ontzettend dankbaar is dat zij onderdeel mocht uitmaken van de lokale politiek in Emmen – en überhaupt van het politieke gebeuren in Nederland. 12 jaar, of nog langer, heeft mevrouw Rougoor haar best gedaan om onderdeel

van de Nederlandse samenleving te worden. Zij hoopt dat zij ook inspiratie is voor anderen in Emmen, in Drenthe en in Nederland. Zij is heel erg trots en neem haar niet kwalijk dat zij toch de Partij van de Arbeid wil bedanken dat ze de kans gekregen heeft. Daar zegt zij hartelijk dank voor.

De voorzitter zou dan de heer Wittendorp even willen vragen naar voren te komen. Stiekem heeft de voorzitter een blik mogen werpen op wat feiten uit het leven van Henrie Wittendorp, want niet alleen is hij raadslid geweest vanaf 2000 – dus eigenlijk deze hele eeuw al actief als raads lid van de gemeente Emmen – maar geboren in 1950 werd Henrie Wittendorp al in 1964, dus als 14-jarige, bestuurlijk actief bij de katholieke arbeidersjeugd – of de Katholieke Werkende Jongeren, zoals dat toen heette. Dus dat is al een fabelachtig jonge start van een bestuurlijke carrière. Wat de heer Bijl wel interessant vindt is dat de heer Wittendorp dat dan vier à vijf jaar lang volhoudt, er dan een gat valt van dezelfde omvang – toen had hij namelijk verkering – en hij in 1973 weer actief werd in het bestuurlijk werk. Maar toen ging hij ook trouwen. Nou weet de heer Bijl niet hoe dat thuis ervaren werd, maar dan komt er vanaf 1973 ook een imposante rij bestuurstaken zoals bij de buurtvereniging, sociaal-cultureel werk, ook carnaval natuurlijk, de dorpsraad van Zwartemeer en school De Banier, uiteraard. Je kunt in Zwartemeer niets opnoemen of Henrie Wittendorp is erbij betrokken (geweest). Toen kwam er een plek vrij in gemeenteraad in 2000. Nou had Zwartemeer altijd een illustre CDA-raadslid, Herman Lubbers. Hem heeft de heer Wittendorp nog even meegemaakt in het begin en daarna was hij eigenlijk het gezicht van CDA-Zwartemeer en ook actief in allerlei zaken: het krantje van dat dorp krijgt de heer Bijl digitaal toegestuurd van de heer Wittendorp en dat is natuurlijk een van zijn grote deskundigheden want in het digitale is hij heel goed. Henrie Wittendorp heeft dus enorm veel dingen gedaan en binnen de gemeente was dat ook het geval door in heel veel commissies te zitten en niet te vergeten het presidium waar hij ook vanaf het begin heel actief betrokken bij is geweest. Hij maakt nu drie volle periodes vol en daarvoor nog een halve periode: in totaal 14 jaar. Dat betekent dat de heer Wittendorp heel veel heeft meegemaakt in het wel en wee van de gemeente Emmen en daaraan zijn bijdrage heeft geleverd. En om die reden, 14 jaar lang raadslidmaatschap en allerlei activiteiten eromheen, is hij bij koninklijk besluit van 7 maart benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Hier feliciteert de voorzitter hem mee.

De heer Wittendorp geeft aan dat het deze dag de Dag van het Dialect is, dus waarom kan hij dus niet plat praten? Hij praat gewoon in zijn eigen taal. Hij wil er ook niet zoveel woorden aan vuil maken, hij heeft met heel veel plezier in de gemeenteraad gezeten. Hij heeft ook geprobeerd om zoveel dingen gerealiseerd te krijgen. Een van de belangrijkste dingen die nog niet helemaal gerealiseerd, is het zonnepanelenpark. Kijk, en die boodschap wil de heer Wittendorp nog heel graag meegeven aan de nieuwe raad: jongens, pak die handvat aan, het terrein is er, wat er is nou gemakkelijker dan daar een paar zonnepanelen neer te zetten? Even ‘de kop d’r veur’ en laten zien hoe het moet. De heer Wittendorp kan er weinig meer aan doen, hij wil vanaf deze plaats graag iedereen van harte bedanken: het college, met wie hij altijd met heel veel plezier heeft samengewerkt. Verder nog de griffie: Harry Werkman en zijn jongens en meiden. Het was altijd hartstikke gezellig met hen samen te werken. Met niemand in de raad heeft de heer Wittendorp problemen gehad in die zin dat hij met iemand niet door één deur kon. Ook uiteraard alle mensen van de steunfractie heel hartelijk dank en de heer Wittendorp is zeer trots op zijn koninklijke onderscheiding die Zijne Koninklijke Hoogheid hem heeft toegekend.

De voorzitter dankt de heer Wittendorp voor de bijzondere (plat Drentse) wijze waarop hij het woord voerde. De heer Bijl kan trouwens de raadsleden niet beloven dat het elke keer zo gezellig wordt, maar het is nu wel aardig leuk zo.

Hij is hiermee bijna aan het eind van deze vergadering gekomen, maar dat doet hij niet zonder dat hij de heer Thole naar voren heeft gevraagd. Al eerder had de heer Bijl gezegd dat de heer Thole statistisch gezien nu aan de beurt zou zijn. Burgemeester Bijl heeft een HBS-A-achtergrond en dan ben je niet zo goed in statistiek, dan ben je meer van de taal. Maar je kunt niet alles hebben en gelukkig is er in de gemeente Emmen wel een Herry Thole. Dus als er iets is wat uitgezocht moet worden qua cijfers en hoe het statistisch allemaal zit, dan heeft de gemeente wat dat betreft een geweldenaar in huis. Het is deze avond al een aantal keren langsgekomen: je hoeft hier niet altijd het hoogste woord te hebben om op te vallen, want dat gebeurt dan wel op een andere manier. In dit geval de persberichten en de bijzondere invalshoeken, want bestuurders kijken vaak heel anders naar cijfers dan statistici en dat is

dan wel weer grappig te zien hoe dat gaat. De heer Thole is volgens de heer Bijl een bijzonder iemand. De heer Bijl heeft al zo-even gezegd dat hij zich voor geschiedenis en politiek interesseert. En iedereen heeft in zijn of haar jonge jaren wel eens opvattingen gehad waarvan men nu denkt: nou, is dat nou wel zo verstandig geweest? De heer Bijl was bijvoorbeeld vroeger aanhanger van Trotsky: nou, dat was heel erg wat hij indertijd allemaal gedaan heeft. Toen was de heer Bijl nog 12 jaar oud, maar je kunt zeggen van Herry Thole als CDA-lid wat je wilt, maar de 'C' is hij altijd trouw gebleven. Alleen is hij begonnen bij de CPN.

De heer Thole wijst erop dat in 'CPN' net als de partijnaam van het CDA ook een 'C' zit. Dus die overstap was niet zo moeilijk voor hem.

De voorzitter stelt gekscherend vast dat dat inderdaad bijna hetzelfde gedachtegoed is. Hij heeft nog een leuk boekje thuis van Marcus Bakker – voor de jongelui: dat was vroeger de leider van de CPN. Toen de heer Bijl hoorde van de CPN-achtergrond van de heer Thole, heeft hij hem dat wel eens meegegeven en hij neemt dan ook aan dat dat gretig gelezen is. Dat boekje geeft ook mooi weer hoe Marcus Bakker erin stond en je kunt van hem zeggen wat je wilt, maar hij kon van die geweldige verhalen houden. Dat was misschien ook wel het enige naar mening van de heer Bijl. Maar je hoeft het er natuurlijk niet mee eens te zijn om vast te stellen dat iemand een geweldige redenaar is. Marcus Bakker kon echt drie kwartier uit zijn hoofd een geweldig verhaal houden mét samenhang en de heer Bijl heeft daar altijd met genoeg naar geluisterd. Alleen, of hij het daarmee eens is, dat is wat anders. Dus dat is wel aardig om te zien hoe iemand door de tijd heen evolueert. De heer Thole is iemand die heel veel heeft onderzocht, maar altijd de eigen omgeving trouw is gebleven – weliswaar met een vakantie naar de Sovjet-Unie als een van de eerste buitenlandse reizen, dat paste weer goed bij de CPN. Maar Emmer-Compassuum, Roswinkel en het Munnikerveld waren een beetje zijn biotoop c.q. vaste basis en dat zijn ze eigenlijk nog steeds een beetje. En dan is het mooi te zien dat de heer Thole zegt dat hij stopt met het raadswerk, maar nog steeds kandidaat-voorzitter is van Unido, de gymvereniging, is. Dat was hij 15 jaar geleden ook. Het is dan wel mooi als zo'n club hem dan weer vraagt of hij beschikbaar is, hij dan ook weer beschikbaar is.

De heer Thole wijst erop dat er nu ook zes dames in het bestuur zitten.

De voorzitter wist dat stiekem wel, maar bedacht zich van tevoren om dat maar niet zelf te zeggen. 20 jaar raadslid: de heer Thole heeft in deze zaal heel veel meegemaakt en in deze gemeente zijn rol gespeeld. Ook al was een eigen fractievoorzitter aan het woord, als de heer Thole vond dat er even iets vanuit de eigen achtergrond rechtgezet of gezegd moest worden, dan deed hij dat af en toe. Zonder aanzien des persoons, maar altijd vanuit het hart en de betrokkenheid bij deze mooie gemeente. 20 jaar heeft hij er met inzet voor gewerkt en of het nou voor het CDA, de kerk, de gym- en voetbalvereniging of wat dan ook is, de heer Bijl is ervan overtuigd dat de heer Thole actief blijft. Hij vindt het dan ook hartstikke mooi dat hij bij het scheiden van de markt mag zeggen dat de heer Thole bij koninklijk besluit van 7 maart is benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Van harte gefeliciteerd daarmee. De heer Thole heeft de voorzitter gevraagd of hij nog wat mocht zeggen. De voorzitter heeft hierop ja geantwoord. Toen vroeg de heer Thole of hij ook een bepaalde spreektijd had; hierop antwoordde de voorzitter met nee. Dat is te danken aan zijn 20-jarig raadslidmaatschap.

De heer Thole is het daarmee eens: hij was er nét een beetje aan gewend om raadslid te zijn en nu moet hij er alweer uit. Een maand geleden werd hij door de secretaresse bij de burgemeester ontboden. De heer Thole dacht dat dat natuurlijk over het afscheid ging en dat was ook zo. En het ging ook over het lintje. De heer Thole zei dat hij al een lintje heeft gekregen van de carnavalsvereniging: in 1982. Later kreeg hij er ook een van de gymnastiekvereniging, dus deze kan er – vindt Herry Thole tenminste – er nog wel bij. Hij wil eerst Henk Huttinga bedanken voor zijn goede speech. Hij heeft hem een 8-plus gegeven. Vorige keer had hij een 8-min dus het gaat de goeie kant op. 20 jaar: de tijd gaat snel, zeggen ze wel eens en de heer Huttinga heeft al een keer de term 'tijdsverdichting' aangehaald. De heer Thole vindt dit een heel moeilijk woord, hij wou dat hij dat kon begrijpen. Misschien is hij daar nog wat te jong voor – dat weet hij niet. 20 jaar terug kon de heer Thole zich nog herinneren dat de raadszaal toen nog anders was. Henk Huttinga kwam toen binnen – de heer Thole noemt hem nu al-

weer – in korte broek zelfs. Ja ja, en met groene kousen aan. De heer Thole zag direct dat dit een talent was. En straks wordt de heer Huttinga vast wethouder. Of niet? Eerst wil de heer Thole het nu over de eigen CDA-fractie hebben, hij heeft er een stuk of vijf van meegemaakt. Er waren die 20 jaar natuurlijk verschillende voorzitters en de heer Thole heeft met hen bijna nooit moeilijkheden gehad. Al ging hij altijd een beetje zijn eigen gang. De heer Thole heeft in die periode zo'n beetje alle functies wel gehad: secretaris, penningmeester, vicevoorzitter. Penningmeester vond hij eigenlijk maar niks. Hij is wel een man van de getallen, maar als daar een euroteken voor staat dan is hij niks meer. Vorig jaar januari is hij ook nog naar de bank geweest – hij zal geen namen noemen – en toen vroeg hij: 'Ik sta al veertig jaar in de min. Hoe kan dat? Dat is jullie schuld!' En toen zei de bankmedewerker ook nog brutaal: 'Nee, dat is úw schuld, meneer.' Wat heeft de heer Thole aan zo'n bank? Dus met dat euroteken wil het voor hem niet meer met de getallen. Trouwens, wat cijfers betreft: het getal 5 vindt hij het mooiste. Gewoon om te zien, want het lijkt op een dikke buik. Dat is een teken van vruchtbaarheid – ja, bij de dames dan. 'De humor ligt op straat', zegt de heer Thole wel eens – ook in de fractie. De Thole-humor is daar welbekend. Maar de politiek ligt ook op straat. En als de heer Thole kijkt naar de slogan van het CDA: 'Kiezen voor kansen' was het niet, maar 'Samen kansen pakken'. Dan denkt de heer Thole: ja, het klinkt mooi, hij begrijpt het ook, maar begrijpt de burger het ook? Als de heer Thole tegen zijn buurvrouw zegt 'Samen kansen pakken', dan zal zij wel denken. Wat wil die Herry nou weer? Ja, zo moet je er ook tegenaan kijken, vindt de heer Thole. En dan wil hij ook de terminologie bij zijn aantreden in 1994 aanhalen. Hij keek toen tegen de wethouders op – er zaten toen nog anderen in het college dan nu. Er werden toen termen gebezigd als 'zorgvuldig', 'nadrukkelijk', 'na lang be raad'. Toen dacht de heer Thole: phoe dat zijn wel kanjers hoor, die wethouders. En anderhalf jaar later waren ze door de crisis in 1996 allemaal weg. Zo kom je te pas natuurlijk. De heer Thole ziet oudwethouder Evenhuis ook zitten in de zaal: die heeft in het begin tegen de heer Thole gezegd: 'Herry, je bent geen politiek dier.' De heer Thole antwoordde toen hierop: 'Dat klopt. Ik ben geen politiek dier, ik ben een sociaal mens.' Hij komt op voor de underdog en doet dat nog steeds. Hij heeft eerst op de CPN gestemd en later op het CDA – die 'C' zat er toch al in, dus vandaar. Zijn eerste reis was naar Rusland, hij was toen 25 jaar. Hij is toen naar Moskou, Leningrad en ook Kiev geweest: de laatste was toen een heel mooie stad – nu nog steeds, denkt de heer Thole. Hij heeft er nog een souvenir van: een opwindbaar scheerapparaat. Het maakt wel veel lawaai, je kunt er officieel drie minuten mee scheren. De jongere broer van de heer Thole scheert er ook wel eens mee, maar hij zegt: 'Ik vind het een slecht ding.' De heer Thole dacht: mooi goedkoop en veel stroom uitsparen maar niks van dat alles. Hij is tijdens die reis ook anderhalf week op Jalta geweest, een mooi eiland. Hij heeft daar nog op de bank gezeten waar ook Roosevelt, Stalin en Churchill zaten. Dat vond de heer Thole wel een bijzonder moment. Later is hij wel vijf keer in Amerika geweest en nooit meer in Rusland. Dus hij was geen politiek dier, maar hij heeft wel lekker meegehobbeld in de raadszaal en stukjes schrijven is voor hem nog steeds geen probleem. Dat kan hij nog steeds doen en ook als hij al 20 flessen bier op heeft. Dus dat is geen punt. De beroerdste vergadering vond de heer Thole het toen hij mee heeft geholpen om Van Hoffen weg te sturen: sorry nog daarvoor, maar de heer Thole wijt het eraan dat hij toen in een bepaalde flow zat. Iedereen zegt dat hij weg moest. Daar heeft de heer Thole nu spijt van. Hij is zelf ook een persoon van 'leg de lat niet te hoog' maar je zit dan in die periode van een bepaalde flow. En je kunt wel alles willen terugdraaien, maar dat kan natuurlijk niet. Die BVO-vergaderingen vond de heer Thole ook niet zo geweldig: al die lange nachten en de volgende dag had je zeven soorten hoofdpijn, dus daar werd je ook niet vrolijk van. De mooiste vergadering vond de heer Thole wel toen hijzelf jarig was: 25 januari. Het is drie keer gebeurd dat die op een donderdag viel en dan kon je lekker trakteren in de raadszaal, handjes schudden en dat vond de heer Thole wel prettig. Hij heeft al drie keer gedroomd dat hij later in de hemelraad zou komen. Waarschijnlijk hebben de aanwezigen hier nog nooit van gehoord, maar het CDA is daarin veruit de grootste partij. Henk Huttinga bestreed dat: hij zei: 'Nee, dat is de ChristenUnie.' Maar na de laatste verkiezingsuitslag komt die partij toch inderdaad aardig bij het CDA in de buurt. Maar goed, 'we zullen wel zien'. Of de heer Thole de gemeenteraad zal missen? Natuurlijk, na 20 jaar. Het is niet zo dat hij elke keer hier op de tribune gaat zitten, de heer Thole doet in elk geval straks niets bewusts, hij ziet wel wat ervan terecht komt. Of omgekeerd de raad ook hem zal missen? De heer Thole heeft het zelf nooit zo beleefd dat als iemand eruit ging, men nieuwsgierig was naar waar hij of zij bleef of wat hij of zij deed. Dat gebeurde gewoon niet. Het kan wel zijn dat de dames hier de heer Thole misschien gaan missen. Hij bedoelt daarbij de koffiedames. Hij heeft anderhalf jaar terug nog een gedichtje voor hen gemaakt:

*'Al jaren serveren ze koffie en koek
Aan de raadsleden van hoek tot hoek
Ook de theepot bedienen ze met gemak
Niet altijd cake, soms ook gebak
De wethouder worden ook fijn bediend
Na lange dagen vergaderen welverdiend
De dames zijn altijd vrolijk en opgewekt
Gulle lach, vriendelijk gelaat en leuk gebekt
De raad is met hen dik tevrêe
En ook de commissieleden stemmen daarin mee'*

Dit gedicht stamt uit 2012, dus de koffiedames hebben hem al een keer gelezen. De heer Thole wil ook zijn vrouw bedanken, want hij is uren- en dagenlang weggeweest natuurlijk. Zij was altijd trouw op, behalve die lange commissievergadering van Wonen & Ruimte: het was gewoonweg bizar zolang als die duurde, tot half twee 's nachts. Maar goed, het was wel een interessante commissie volgens de heer Thole. Hij heeft nog wel een tip voor hierna om het vergaderen te beperken. Hij had al eerder wat opmerkingen gemaakt over dat het vragenhalfuurtje zolang duurde. Maar de tip luidt nu: de stoelen weg. Dat bevordert ook de doorstroming van oud naar jong. Zo moest ook Leo Pekelsma uit de raad. En de heer Thole heeft berekend dat de vergadering dan nog tot hooguit half tien duurt. Dat moet toch kunnen of niet? Dus: stoelen weg. En de heer Thole gaat niet iedereen bedanken dat ze allemaal zoveel gedaan hebben. Dat is natuurlijk wel zo, maar hij heeft ook daarvoor een gedichtje gemaakt met als titel 'Twintig jaar raad in Emmen':

*'7.300 dagen in de raad
Dan weet je wel hoe het gaat
Soms een motie, vaak een vraag
Ook nog schorsing, wat een plaag
B-stukken, A-stukken, noem maar op
De hele agenda op zijn kop
Grote fracties meestal vóór, andere strijden tegen
Het college moet dan vaak de brokken vegen
Maar ook lachen en plezier
De deur naar humor wijd op een kier
Volle inzet voor de gemeente Emmen
Soms volop gas, dan weer remmen
Dank voor twintig jaar in de raad
Ik droom al van de hemelraad
Groen, rood, blauw of wit:
Blijf jezelf zolang je zit.'*

De voorzitter wil op verzoek van de persfotograaf de vier gedecoreerde raadsleden even nog als eersten voor de colleegetafel geposteerd hebben voor de fotoportretten. Hij wil hierna alle vertrekkende raadsleden vragen om bij de vier komen te staan voor de vervolffoto's. Daarna vraagt hij alle aanwezigen om een applaus voor de vertrekkende personen die vanavond afscheid hebben genomen.

B3. Sluiting

De voorzitter deelt mee dat er in het bruggebouw nog gelegenheid is om de emoties te delen van deze avond. Hij sluit hierna de vergadering om 21.45 uur.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van 24 april 2014,

De voorzitter,

De griffier,